

REČICA OB SAVINJI

MOZIRJE

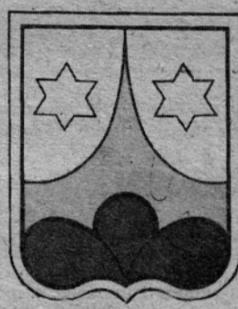
Savinjske

Glasilo socialistične
zveze delovnega ljudstva
občine Mozirje

NOVICE

LJUBNO

GORNI GRAD

Leto XV
Številka 2
Februar 1984

Poštnina plačana v gotovini

Deveti
kulturni
teden

Za nami so številne prireditve, ki jih je vključeval spored 9. kulturnega tedna naše občine. Kot smo že poročali, sta teden pripravila Zveza kulturnih organizacij in Kulturna skupnost. Izvajala pa so ga prosvetna društva in šolska kulturna društva po dolini.

Od 4. do 12. februarja 1984 so se zvrstile v vseh naših krajih, kjer so pogoji za nastopanje kulturne prireditve. PD Gornji grad je nastopalo z dvema igrama: Zadrecke zdrave in Krefli 1948. Na Ljubnem je bila v šoli razstava slikarja Markoviča. V mozirski galeriji so pripravili v okviru Društva Knjigovodskih delavcev razstavo 40 let Denarnega zavoda Slovenije. Zvrstile so se lutkovne predstave mozirskih lutkarjev. ŠKUD Gornji grad je nastopilo z igro Malih strah bav bav. Anka But je predstavila v Mozirju svoje pesmi. V Nazarjah so domači kulturniki pripravili večer skečev in petja pod naslovom Sme nekaj nas ker smo Prešernove, biti prešernih. Mozirski igralci pa so predstavili komedijo Odkritosrčna lažnivka. V Nazarjah je bila še Naša beseda 84, na Ljubnem pa Prešernova proslava v izvedbi domačega prosvetnega društva. Lahko bi rekli, da so bili ljubitelji zelo prizadeti.

saj so domala vsa društva storila, kar so le mogla. Teden je torej pokazal veliko ljubiteljsko vnemo za ohranjanje tiste kulturniške ravni, ki je bila svojstvena v naši dolini že dolga desetletja.

Osrednja proslava kulturnega praznika je bila v Mozirju. Pripravili so jo člani domačega prosvetnega društva zelo uspešno. Nastopila je Občinska godba pod vodstvom Franca Goljusa in pevski zbor Edinost pod vodstvom Antona Acmana, ki je pripravil tudi zelo posrečeno vezno besedilo za potek sporeda. Pevci so peli v dveh sestavih, moški in mešani. Nastopili so tudi recitatorji.

Po slavnostnem govoru so podelili zlata odličja zaslužnim kulturnim delavcem. Prejeli so jih: Jože Petek iz Nove Štife za dramsko dejavnost, Stanko Podmeninšek z Ljubnega za pevsko delovanje, Jože Orešnik z Ljubnega za zborovodstvo, Ivan Slatinšek iz Mozirja za pevsko udejstvovanje Franc Pečnik iz Radegunde za sodelovanje v pevskem zboru, Martin Mikek iz Šmihela za pevsko delovanje in Elizabeta Mikek za dramsko delovanje.

Vsem nagrajenim kulturnim delavcem čestitamo!
A. Videčnik

V solčavskem vrtcu je sedaj dovolj otrok in kot vidite se odlično počutijo.

Obrt pod lupo mozirskih
komunistov

Potem, ko so o razvoju drobnega gospodarstva v občini Mozirje razpravljali že v tamkajšnjem izvršnem svetu in tudi v skupščini, so zaradi velikega števila odprtih vprašanj na tem področju, drobno gospodarstvo vzeli pod lupo tudi komunisti mozirske občine. Na seji občinskega komiteja, ki sta se je udeležila tudi Josip Košuta iz CK ZKS in Ivan Kos, predsednik Savinjske šaleške gospodarske zbornice, so prejeli vrsto usmeritev, ki bi morale poleg že sprejetih sklepov pomeniti osnovo nadaljnjega razvoja drobnega gospodarstva. Možnosti bodo iskali predvsem v kmetijstvu in turizmu, ki naj bi predstavljala hrbtenico občinskega gospodarskega razvoja.

Drobnega gospodarstva v družbenem sektorju mozirske občine ni, saj je bilo v preteklosti pri planiranju gospodarskega razvoja temu namenjeno premalo pozornosti. Davek vsejugoslovskega ne-

spametnega mišljenja, da le z velikimi ekonomskimi ustanovami lahko dosegamo zadovoljive ekonomske učinke, bo tudi v Mozirju potrebno plačevati še nekaj časa, saj tudi obrt, edini predstavnik drobnega gospodarstva občine upada. Razkorak med združenim delom in obrtjo je še večji. K temu imajo dosti povedati tudi obrtniki, ki v marsikaj še niso izenačeni z združenim delom, posebno pri nabavih reproductivnih materialov, plačilnih storitev, ter pri uvozu izvoznih zadevah. Ob tem da tudi s kreditno politiko ne morejo biti zadovoljni, se lahko tudi njim marsikaj očita, namreč, premalo je zanimanja za sodelovanje z delovnimi organizacijami, dosti je tudi utaj davkov.

Razvoja drobnega gospodarstva v občini Mozirje nikakor ne bodo mogli načrtovati kratkoročno, saj npr. nezaposlenih v občini trenutno ni, tudi šolajoča mladi-

na se ne izobražuje za poklice v drobnem gospodarstvu, tudi zaradi tega, ker takšnega programa izobraževanja še nimamo.

Možnosti razvoja obrti bodo proučila posebna komisija pri Savinjsko šaleški gospodarski zbornici, a kljub temu da temeljite analize še ni, je jasno, da bo najprej potrebno spodbuditi razvoj storitvene obrti, saj si brez te težko predstavljamo razvoj turizma in življenja v občini. Ker ta veja obrti težko pokriva stroške obratovanja z dohodkom, bo morala biti deležna večje družbene podpore.

V komiteju so podprli tudi pobudo o razširitvi zasebne obrti na nekatere nove dejavnosti, za nekatere, npr. avtoprevoznike pa so ocenili, da jih je dovolj, celo preveč. Kljub temu, da ustava omogoča vsakemu državljanu, da se ukvarja z obrtjo, pa so obsodili tudi vse pogostejši pojav, da je v združenem delu vse več takšnih največ strokovnjakov, ki se ukvarjajo s popoldansko obrtjo. Te včasih bolj seveda zanima obstoj lastne obratovalnice, zato člani komiteja menijo, da takšni člani svoji delovni organizaciji ne dajo tistega, kar bi morali. O tem pa bodo morali kaj več spregovoriti še komunisti v osnovnih organizacijah tistih delovnih organizacij, kjer je takšnih pojavov največ.

R. Pantelič

Pred
štiridesetimi
leti

Morda so res drage in svečane proslave v današnjem času razkošje, ki si ga kaže privoščiti le po temeljitem premisleku. Zato pa seveda ne moremo dogodkov prezreti, če so za našo preteklost in seveda tudi sedanost pomembni. Marsikdaj se ustavimo ob manj pomembnih mejnikih našega časa, premalo pa posvečamo spoštovanja velikim dejanjem, ki jih lahko imenujemo prelomnice v nekem dogajanju.

Pred 40 leti se je zgodilo mnogo pomembnega za naše ljudstvo, za njegovo socialno, politično in kulturno rast, temu pa je predhodilo marsikaj velikega, takega, da je vplivalo na zavest naših ljudi, na omiko in odločnost, izkazano v težkih preizkušnjah vojnih dni.

Mladi so krenili na pot, ki jo je v najhujši vojni vihuri pred 40 leti prehodila najslavnejša slovenska osvobodilna enota XIV. divizija. Boj ki so ga bili takratni borci je bil v vojaškem pogledu neenak, saj so imeli nasprotniki na voljo izredno močne sile, bili so dobro oskrbovani in ni jih pestila neusmiljena zima, saj so imeli poleg izobilja v hrani, tudi topla bivališča. Vsega tega sveda divizija borcev za svobodo na lastnih tleh ni imela. Čeprav so jo preganjali od prehoda Sotle pa tja do Koroske, je v boju zmagala. Lahko trdimo, da je zmagala hrabrost in neizmerna ljubezen do domovine. Tisto nepopisno moč jim je dajala tudi zavest, da morajo na Štajerskem opraviti nalogo splošne vstaje, da morajo s svojo udarnostjo dokazati nadutim okupatorjem, da bijejo boj za svoje domove, za svojo domovino.

Pohodniki spoznavajo na dolgi poti trpljenje, boj in umiranje ljudi, ki so pred dolgimi leti dajali kar so imeli. Spoznavajo mnoge od njih, ki so takrat hodili isto pot... Tako spoznavajo tudi svojo domovino in njene bolesti, ko je bila zasužnjena. Žlahtnost spomina je v neminljivosti, zato pa moramo poskrbeti iz roda v rod!

Če tudi so časi težki, še težji so bili takrat pred 40 leti. V svobodi živeti pomeni veličino, zaradi katere se lahko marsikomu odredemo, pomeni pa hkrati obveznost, da jo ohranimo. Malodušje slabi, hromi ustvarjalnost na vseh ravneh. Četudi nismo vedno zadovoljni, čeprav smo priča številnim napakam, ki imajo za posledico tudi škodo, čeprav bi včasih radi bolj glasno opozarjali na morebitne spodrsrljaje, pa naj bo pred nami vedno misel na čase, ko so nam tujci jemali vse naše, tako imetje, kot omiko, ko so načrtovali naše izginotje, našo odmiranje... Mar ni vse to dovolj velik razlog, da smo strpni, delovni in spoštljivi do časa pred nami in do tistega, ki ga skupno gradimo.

Darilo

Mati sključena sedi pri oknu stare hiše, v njenem domu zdaj je vsak dan tiše, tiše, roke obupano sklenila je v naročju, zaman se je ozirala tja po pobočju.

Otroci zdavnaj so odšli od nje v dolino, da bi življenje tam na boljše se jim spremenilo. A kaj, — nekoč doma je tukaj bil še vrisk in smeh otrok, sedaj pa trate osamele so in jok in solze matere na licih ne olajšajo tegob.

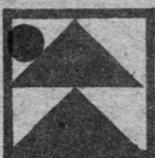
Po letu dni, za praznik njen, pa bodo le prišli otroci njeni s šopkom teloha in pa darili za njo, saj radi bi sicer vse postorili, da mati z njimi v dolino bi odšli in dom pustili.

Ne, ne, ne morem starka jaz od doma proč in njen pogled v prečudovite trate zroč jim govori: le večkrat vi mi prinesite takle mali šopek rož in večkrat tu naj bo spet vrisk in smeh in tam po tratih rožnatih krog hiše naj se igra še kup otrok!
Marija Rihter, Bočna

Ob prazniku žena
želimo miru
in dobrega sožitja

Družbenopolitične in delovne organizacije, Skupščina občine in njen izvršni svet, Samoupravne interesne skupnosti in izdajateljski svet Savinjskih novic

gorenjenje

glin nazarje

lesna industrija, n. sol. o., 63331 Nazarje, Yu
Telefon: (063) 831-930, 831-931, 831-917, 831-942, 831-300
Telex: 33 624 GLIN
Železniška postaja: Šmartno ob Pakl

Cestno gospodarstvo v občini

Samoupravna skupnost cestnega in komunalnega gospodarstva v občini ima zelo odgovorne naloge. Novi zakon je prinesel nekatere spremembe, ki bodo bistveno vplivale na delo te skupnosti, tako meni predsednik skupščine inž. Karl Kopušar.

Gre torej za vzdrževanje regionalnih in lokalnih cest. Prve so prej imenovali ceste II. reda. Z republike so prenesli tudi te ceste v upravljanje občinskih SIS, ki se potem dogovarja po načelu svobodne menjave s pristojnim cestnim podjetjem za neposredno izvajanje vzdrževalnih del. V našem primeru gre torej za Cestno podjetje Celje. Za krajevne ceste pa še naprej skrbe krajevne skupnosti. Predpis točno določa kaj je lokalna cesta, zato ni dvomov, katere prometne žile so to. V naši občini so vključili dodatno 40 km takšnih cest in jih je sedaj skupaj 104 km. Takšno razvrstitev opravi posebna komisija, ki ima povsem natančna navodila. Seveda so se preumernila tudi nekatera sredstva iz republike na občinske SIS. Tako ima sedaj naša SIS v upravljanju skupaj 184 km regionalnih in lokalnih cest.

Treba je vedeti, da so sredstva, ki se natekajo namenjena le vzdrževanju. Za naložbe v nova cestnišča je treba najti sredstva drugje.

Vzdrževanje cest je draga stvar, posebno v naših razmerah, ko je največkrat zemljišče zelo zahtevno in neugodnega zemeljskega sestava. Tako je določeno okoli 90.000 din za kilometer vzdrževanja. To velja za lokalne ceste, ki pa seveda niso vse enako zahtevne, ene večje, druge manj.

Manj prijav prekrškov

Organ za vodenje postopkov o prekrških Mozirje je tekom leta 1983 deloval po sprejetih družbenopolitičnih dokumentih in akcijskih programih najvišjih zveznih in republiških organov ter po smernicah skupščine občine Mozirje. Kot organ za preprečevanje in odpravljanje družbeno negativnih pojavov je deloval v skladu z zakonskimi poblastmi.

O svojem delu je organ poročal izvršnemu svetu SO Mozirje. Iz tega poročila povzemamo, da je v letu 1983 bilo za skoraj 300 prijav prekrškov manj kot leto prej. Razvidno je, da jih je največ prijavila milica, vendar pa tudi kakih 200 primerov manj kot lani. Seveda je to dejstvo povežati z usmeritvijo v SR Sloveniji, ko velja pravilo, da se sodnikom za prekrške prijavljajo le primeri, ko gre za prekrške, ki so opredeljeni kot družbeno nevarni, oziroma, ko gre za povratnike.

Sodnik je rešil v letu 1983 859 zadev. Kaznovanih je bilo 859 fizičnih in 6 pravnih oseb. Zaskrbijoč je porast mladoletnih kršilcev, teh je bilo obravnanih, oziroma kaznovanih kar 106.

Če bi ugotavljali prekrške po zvrsti, potem je največ tistih iz področja CPP, ti so tudi v primerjavi s preteklimi leti v porastu. Prekrški iz področja javnega reda in miru so v upadanju (106 primerov), pre-

Zato je treba s sredstvi dejansko gospodariti!

Pred SIS je še zahtevna naloga ovrednotenja posameznih cestnišč iz sestava lokalnih cest. Treba bo torej ugotoviti njih vrednost, tudi glede na gospodarski pomen odseka, tako bodo nekatere deležne večje pozornosti pri vzdrževanju. Gre tudi za določanje amortizacije, vse to zahteva dobre strokovne službe, kajti vrednost se mora računati na temelju ugotovljenih okoliščin, ki lahko vplivajo na ceno. Le s strokovnim delom bodo navedeni smotri gospodarjenja doseženi. Dinar za gospodarjenje s cestami mora torej biti jasno opredeljen. Seveda se ta razlikuje od tistega, ki je namenjen skupni komunalni rabi.

Sredstva za komunalno gospodarstvo v občini se natekajo iz vseh virov prebivalstva, del iz bruto OD, drugi od lesa, spet od kmetijstva, od zasebne obrti in podobno. Ker gre v bistvu za vsečloveške dobrine, med katere sodi prvenstvo urejanje okolja v širšem smislu, je seveda tudi ta del nalog SIS izrednega pomena. Pri tem pa je treba razlikovati delitev nalog med krajevne skupnosti in SIS, to sta dve stvari, vendar pa mora delo potekati povezano. Razporeditev tako zbranih sredstev za komunalno gospodarstvo se nato deli 65% SIS, 25% krajevne skupnosti, 5% Gozdnemu gospodarstvu, medtem, ko ostane 5% v rezervi. Kot je povedal inž. Kopušar je doslej bilo vloženo od SIS-ovih 65% več kot polovico v vzdrževanje lokalnih cest, sicer so ta sredstva namenjena za skupno komunalno rabo, ki mora biti dobro načrtovana in utemeljena.

krški iz področja gospodarstva so v rahlem porastu napram letu 1981, močnejše pa so porastle prekrški s področja javne varnosti in sicer napram letu prej kar za 38 primerov (leta 1983 — 20). Seveda je na prvem mestu kršitev prometnih predpisov. Tako so v porastu primeri vožnje brez dovoljenja, manj je tistih, ki so bili zasačeni brez potrdila o znanju cestnih predpisov, že tretje leto pa je v porastu število primerov vinjenosti na cesti, tudi več je tistih, ki so odklonili preizkus alkokotesta. Morda si kaže ogledati tudi ugotovitve sodnika, ki so še posebno zaskrbujoče. Glede kršenja javnega miru in reda je v porastu število primerov nasilniškega in brezobzirnega obnašanja, drugi prekrški s tega področja so v upadanju.

V letu 1983 je bilo skupno izrečenih denarnih kazni v znesku 1.744.100 din. Od izrečenih denarnih kazni je bilo nato plačano 769.950 din, 974.150 din pa ni bilo plačano. Skupno je bilo denarnih kazni v letu 1983 vplačanih v znesku 1.476.800 din.

V letu 1983 je bilo skupno izrečenih obveznosti plačila stroškov postopka — povprečnine v znesku 204.900 din. Od izrečenih obveznosti plačila povprečnine je bilo plačano 975,50 din, 107,350 din pa ni bilo plačano. Skupno je bilo stroškov postopka v letu 1983 plačanih v znesku 163.270 din.

Obrambno usposabljanje

V naši občini bo od 26. marca do 6. aprila 1984 potekalo obrambno usposabljanje delovnih ljudi in občanov za naloge splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite po že ustaljenem načinu iz prejšnjih let. Usposabljanje bo v glavnem zaključeno že do 31. marca 1984. V tem ciklusu bo na sporedu samo ena tema in sicer:

RADIOBILOLOŠKO KEMIČNE NEVARNOSTI IN ZAŠČITA PRED NJIMI, trajala pa bo dve šolski uri. V organizacijo usposabljanja se bodo vključili tudi vsi Komiteji za SLO in DS vseh desetih krajevnih skupnosti.

Omenjena tema vsekakor ni bila izbrana slučajno. Z ozirom na vse večjo prisotnost jedrskega, biološkega in kemičnega orožja v svetu, v zadnjem času tudi v Evropi in nadaljnega zaostrovanja položaja med obema velisilama, je potencialna nevarnost izbruhla jedrske vojne vse večja. Zato je nujno potrebno, da se za zaščito pred dejstvi teh modernih orožij pripravljamo že sedaj v miru.

V letošnjem in naslednjih letih bo potekala akcija za nabavo osebnih zaščitnih kompletov pred vojnimi nevarnostmi. Takšen komplet si bo moral do leta 1990 zagotoviti vsak občan. Nabava bo potekala organizirano, o načinu pa bomo pravočasno obveščali. Samo usposabljanje bo potekalo v obliki razgovora, prikazan pa bo tudi praktičen način uporabe zaščitnih sredstev kot so zaščitna maska in ogrinjalo, osebni dozimeter idr. Točen razpored predavanj bo objavljen v naslednji številki „Savinjskih novic“. Pouk velja za vse delovne ljudi in občane, tudi za vse vojaške obveznike. Družinske skupnosti bodo v zvezi s planirano temo prejele posebno brošuro. Vabila za predavanja bodo pravočasno dostavljena.

Zaradi pomembnosti teme vabimo vse delovne ljudi in občane, da se pouka polnoštevilno udeležijo.

ODDELEK ZA LJUDSKO OBRAMBO SO MOZIRJE

V Kolenčevem hlevu

Potrditev slovesa naše živinoreje

Naša občina se lahko ponosa z vrsto uspehov na področju živinoreje in sploh reje rjavega goveda. Že vrsto let dosegajo naši rejci odlične uspehe v proizvodnji mleka, mesa in plemenske živine. Tako je lani Alojz Bastl iz Bočne oddal tržišču kar 91.000 l mleka, ali drugače 11 kmetij je oddalo več kot 50.000 l mleka na hlev. Takšni uspehi so plod dolgotrajnega skrbnega dela strokovnjakov in kmetovalcev, ki so našli skupen jezik pri uvajanju ustreznih postopkov v sami reji in odbiri živine.

Regijska razstava rjavega goveda leta 1981 v Mozirju, je zelo dobro uspela. Pritegnila je pozornost strokovnjakov in rejcev izven meja občine, republike in države. Zato ni naključje, da so ob letošnjem evropskem posvetovanju strokovnjakov za rjavo govedo, ki bo na Bledu, predlagali razstavo tega goveda spet v Mozirju. Priprave za posvet se vodijo v državnem merilu iz Ljubljane na Kmetijskem inštitutu. Sprva so nameravali pri-

pripraviti razstavo v okolici Ljubljane, vendar so pozneje prav zaradi izredno kakovostne živine v dolini, določili Mozirje za kraj te prireditve. Tako se obeta naši živinorejci ponovna potrditev, čeprav bodo na razstavi sodelovali tudi rejci iz občine Velenje. Ker pričakujejo, da se bo posveta udeležilo okoli 200 strokovnjakov iz vse Evrope in tudi prekomorskih dežel, potem lahko ocenimo te razstave v Mozirju. Razstavljeno bo okoli 120 glav živine v Lokah na pomožnem nogometnem igrišču. Pri ZKZ je poseben pripravljani odbor, ki ga vodi Anton Vrhovnik in ima polne roke dela. Pri tem pomagajo še Živinorejsko—veterinarski zavod iz Celja in drugi. Za celotno pripravo posveta pa je zadolžen dr. Jože Ferče v Ljubljani.

Mozirje bo tako spet središče pozornosti strokovne javnosti iz področja živinoreje, sloves živinoreje naše doline pa bo šel v svet!

Skrb za kmetijska zemljišča

Za hitrejši razvoj kmetijstva je nujna modernizacija kmetijske proizvodnje v vseh panogah tržne proizvodnje, posebno pa moramo skrbeti za različne oblike dolgotrajnega proizvodnega sodelovanja med kmeti in področno kmetijsko zadrugo, zlasti na področju proizvodnih skupnosti in jim nuditi tudi v okviru zakonskih poblasti, ustrezno finančno pomoč. Sedanja razdrobljenost kmečkih posesti katera se še drobi in proizvodnost zastavlja vprašanja kako dohodkovno izenačiti vas z mestom.

V letu 1982 je kmetijska zemljiška skupnost Mozirje opravljala različne naloge v skladu z zakonom o kmetijskih zemljiščih. Tako je v letu 1982 kmetijska zemljiška skupnost sofinancirala izvedbo melioracij na 155,19 ha kmetijskih površin. Za te melioracije je kmetijska zemljiška skupnost poskrbela, da so izvajane strokovno pod nadzorom NIV-O—ja iz Celja, ZKZ Mozirje in pa KZS Mozirje. Te melioracije so se vršile na manjših površinah, katere ni bilo moč vključiti v večje hidro melioracijske komplekse.

V letu 1982 je kmetijska zemljiška skupnost začela pripravljati širši program hidromelioracije „Zadrecke doline“ v velikosti 1021 ha. To nalogo nadaljuje v letu 1983 z izvedbo že izdelanega proizvodnega programa in prikaza v TTN 1 — 5000, katerega je pripravil geodetski zavod SRS.

Urejanje planinskih pašnikov je bilo do ustanovitve kmetijske zemljiške skupnosti Mozirje prepuščeno Zgornjesavinjski kmetijski zdruzi Mozirje in pašnim interesentom. Po ustanovitvi KZS urejuje pašništvo KZS Mozirje v sodelovanju z ZKZ Mozirje in koristniki planinskih pašnikov. Ti planinski pašniki so bili odmerjeni v letih 1953 do 1959 v velikosti 3164 ha. Z uvajanjem intenzivne reje krav za proizvodnjo mleka in z uvedbo pašno košnega sistema rabe travin je zanimanje oziroma raba planinskih pašnikov upadla. Posledica tega so zanemarjeni in zaraščeni planinski pašniki, ter slabo stanje pastirskih koč in hlevov za živino. V zadnjem

srednjeročnem obdobju se je pokazal večji interes za oživiljanje planinskega pašnika, zato je bilo nujno potrebno urediti meje med pašnimi in gozdnimi površinami.

KZS občine Mozirje je po izdelani evidenci slabo obdelanih in neobdelanih kmetijskih površin poslala vsem 128. lastnikom teh zemljišč navodilo o tem, kaj se šteje, da obdelovalec kmetijskega zemljišča ravna kot dober gospodar. Merilo za to, kaj se šteje za obdelano in neobdelano kmetijsko zemljišče, je bilo navedeno v Uradnem listu št. 22/81.

V lanskem letu je izšel nov zakon intervencijskega značaja, to je zakon o varstvu kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem namembnosti kmetijskega zemljišča (Uradni list SRS, št. 44/82). Ta zakon je naložil nalogo vsem kmetijskim zemljiškim skupnostim in občanom, da opredelijo kmetijska zemljišča na fizikalne in kemične lastnosti tal. Na osnovi tega se mora izdelati kategorizacija in pedosekvenca (Uradni list SRS, št. 45/82). Na osnovi izdelane kategorizacije se mora izdelati razvrstitev kmetijskega zemljišča v I. in II. območje (Uradni list SRS, št. 22/81). Ta razvrstitev je nujno potrebna za usklajevanje prostorskega dela družbenega plana občine Mozirje. Nosilec izvajanja teh nalog je Kmetijska zemljiška skupnost, ki skupaj z ostalimi družbenimi dejavniki občine vodi to delo. Izvajalci teh nalog v skladu z zakonom so: Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Zalec, Geodetski inštitut SRS in Geodetski zavod SRS. Geodetski zavod SRS bo izdelal dokument kot celoto v preglednih katastrskih načrtih v merilu 1 — 5000.

Kmetijska zemljiška skupnost občine Mozirje je po javnih razpravah sprejela kategorizacijo in razvrstitev kmetijskih zemljišč. Izdelana dokumentacija je temelj za izdelavo prostorskega plana v občini. Po izdelavi prostorskih vidikov družbenega plana je bilo treba to gradivo poslati v pregled IS SRS v Ljubljano. Ko bodo ti načrti potrjeni, bo možno nadaljevati delo na urbanizaciji v občini.

inž. Veronika Medved

Priznavalnine borcem NOV po novem

Udeleženci NOV so gotovo že seznanjeni, da so v teku priprave za spremembe in dopolnitve družbenega dogovora o priznavalninah udeležencem NOV. O tem dokumentu so potekale obsežne razprave v različnih republiških in občinskih organih, zlasti v organizaciji zveze borcev. Zaostrene gospodarske razmere narekujejo, da je potrebno tudi na področju borčevsko—invalidskega varstva z največjo pazljivostjo in po čimbolj objektivnih in splošno veljavnih merilih odločiti o družbeni pomoči socialno ogroženim udeležencem NOV. Spremembe dogovora izhajajo iz določil samoupravnega sporazuma o skupnih izhodiščih za zagotavljanje socialne varnosti ter resolucije o družbenem in gospodarskem razvoju SR Slovenije v letu 1984.

Še naprej ostajata dva bistvena elementa za priznanje pravice do priznavalnine

— priznanje za udeležbo v NOV in

— socialni element.

Najpomembnejše novosti pa so naslednje:

— Pri določanju cenzusa na podlagi katerega se odloča o pravici udeležencem NOV do družbene pomoči se upoštevajo vsi njegovi prejemki in prejemki zakonca. Doslej se je upravičencu katastrski dohodek upošteval le v 40% — odslej 100%, kot prejemki se upoštevajo tudi dodatek za potrežbo in tujo pomoč, ortopedski dodatek, invalidski dodatek razen osebne in družinske invalidnine po predpisih o vojaških invalidih.

Stalna priznavalnina po družbenem dogovoru se lahko določi največ do zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo, kar pomeni, da do priznavalnine v bodoče ne bodo več upravičeni tisti dosedanja uvažalci, katerih denarni prejemki iz vseh naslovov, razen iz vojaške invalidnine dosegajo višino zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo (7.936,66 din).

Naslednja restrikcija je pri spremembi kroga upravičencev do priznavalnine. Doslej so imeli pravico do priznavalnine vsi udeleženci NOV s priznanim posebno dobo v dvojnem trajanju do 15. 5. 1945. Poslej bodo imeli to pravico samo borci do 31. 12. 1944, borcem NOV iz leta 1945 pa se lahko priznavalni-

Poln hlev ponos rejca

Od nekaj je bila kmetija pri Kolencu v Gornjem gradu. Že štiri leta pa na njej gospodari Janko Kolenc. Gre za mladega gospodarja, ki ne skriva veselja do tega dela in s ponosom pokaže poln hlev lepe živine.

Posestvo zajema 10 ha obdelovalnih površin in je od 1979 leta dalje usmerjeno v živinorejo. Takrat so uredili sodoben hlev za 50 glav živine. V njem je sedaj 40 glav. Kot prvi gospodar, je bilo v njem

na dodeli le izjemoma. S tem je bilo uveljavljeno stališče mnogih občin, da ni pravično, da se udeležence NOV iz leta 1945 obravnava enako kot tiste, ki so stopili v NOB do konca leta 1944.

— Družbeni dogovor je dokončno razrešil vprašanje „ukradenih otrok“. Status žrtve fašističnega nasilja bodo v upravnem postopku ugotavljali občinski organi, pristojni za zadeve borcev in vojaških invalidov na podlagi izvidov in mnenj pristojnih zdravniških komisij. Torej bodo lahko te žrtve fašističnega nasilja odslej po priznanju statusa uveljavljale pravico do izjemne priznavalnine ob upoštevanju ostalih elementov.

— Družbeni dogovor nadalje določa še možnost izjemne dodelitve priznavalnine tudi za borce NOV, ki imajo priznano posebno dobo za udeležbo v NOV v dvojnem trajanju s prekinitvami. Priznavalnino bodo lahko uveljavljali pod pogojem, da so bili tudi v času prekinitve do NOG lojalni in da je do prekinitve prišlo iz objektivnih razlogov.

Naslednja možnost izjemnega priznanja pravice do priznavalnine, je dana tistim udeležencem NOV pred 9. 9. 1943 oziroma 13. 10. 1943, ki nimajo lastnih sredstev za preživljanje in so sedaj vezani na prejemke zakonca. Tu so predvsem mišljene ženske udeleženke NOV.

O vseh izjemnih priznanjih pravice do priznavalnine bo odločala pristojna občinska komisija na podlagi zdravstvenih in socialnih razmer upravičenca in posebej pomembnosti njegovega prispevka za NOG.

Družbeni dogovor zavezuje vse občinske upravne organe pristojne za zadeve borcev in vojaških invalidov, da pridobijo ustrezno dokumentacijo, da bodo lahko komisije za zadeve borcev NOV in vojaških invalidov opravile pregled vseh odločb o uvažalcih priznavalnin in jih uskladile z novim družbenim dogovorom.

Družbeni dogovor pa tudi daje možnost vsem tistim udeležencem NOV, ki menijo, da s svojimi dohodki ne presejajo najnižje pokojnine, t. j. 7.936,66 din, da zaprosijo za priznavalnino o čemer bo odločala pristojna občinska komisija.

Rezika Plaznik

tudi že 52 glav. Ima plemenske telice, 7 krav in 25 pitancev. Vse pa je odlična rjava živina.

Z mozirsko ZKZ sodeluje in je pogodbeno vezan za vzrejo pitancev in plemenske živine. Povezava z zadrugo poteka uspešno, saj je zadruga pri preusmeritvi tudi dejavno sodelovala.

Težave so kot povsod s cenovnimi nesorazmerji. Krmila so zelo draga, doma pridelajo silažno koruzo in zeleno krmo, vendar pa je sodobna reja zelo odvisna od močnih krmil.

Janko z ženo Ivanko, ob pomoči matere kmetuje sodobno. Ima ustrezne stroje, sicer bi dela sami ne zmogli. Kljub strojem je dela veliko!

Zanimivo je, da je v Kolenčevi hiši bila med vojno (leta 1944) partizanska veterinarska postaja. Zato je na pročelju vzdana tudi spominska plošča.

Ko smo se odpravljali od Kolenčevih, nam je Janko zupal, da je pri hiši troje otrok, kar daje slutiti, da bo rod tudi naprej kmetoval.

Premalo naložb v občini

Izvršni svet občine je proučil stanje na področju naložb in ugotovil zaskrbljujoče stanje.

Iz pregleda investicijskih vlaganj v letu 1983 je razvidno, da so bile naložbe v gospodarstvu naše občine v preteklem letu zelo skromne. Njihova udeležba v DP gospodarstva znaša le 8,8%, kar onemogoča normalno reprodukcijo. V letu 1983 ni zaslediti investicij, ki bi s svojim aktiviranjem pospešile naše vključevanje v mednarodno delitev dela, kar naj bi bil tudi imperativ našega bodočega razvoja. Prav tako smo pričali tudi neaktivni dejavnosti na področju razvoja za katero pa vemo, da rezultati izsledkov prepočasni prehajajo v življenje.

Naj navedemo še nekatere glavne vzroke, ki so vplivali na slabše stanje v investicijski potrošnji:

- slabi pogoji kreditiranja
- visoke obrestne mere
- problem dolgoročnih kreditov
- dolga čakalna doba v banki za odobritev kredita
- nizki kreditni potenciali poslovnih bank in
- nazadnje, kar tudi ni zanemarljivo slabi in nedodelani program in projekti.

Še takšno investicijsko politiko v občini ne moremo in ne smemo biti zadovoljni, saj smo pričali, ko smo v preteklem srednjeročnem obdobju namenili kar 27—30% družbenega proizvoda v nove investicije.

Danes je ta številka preskromna, kljub težim in poslabšanim pogojem gospodarjenja in prerezopredvidi dohodka za odplačevanje obveznosti in dolgov, ki jih posamezni subjekti namenijo za odplačila obveznosti do

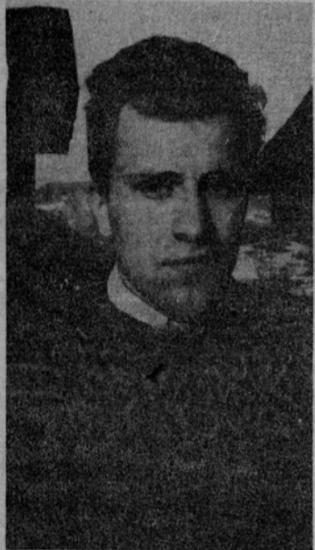
tujine, je vrednost investicij v realnem upadanju. Večji del sredstev v zadnjem obdobju se namenja za zamenjavo zastarele in iztrošene opreme, kar predstavlja v družbenem proizvodu naše občine že 2,5% (ali 66.357 tisoč din) od skupne investicijske vrednosti 239.333.000,00 din, kar pomeni, da še 1/3 sredstev namenimo samo za nadomestitev iztrošene oz. kompletiranje obstoječe opreme.

V letu 1982 je bila udeležba investicij v DP 10,5% in z leti tega srednjeročnega obdobja pada. Čeprav smo v srednjeročnem planu občine Mozirje za obdobje 1981—1985 zapisali, da bo udeležba sredstev za investicije 21,1% v družbenem proizvodu pa v prvih treh letih ni realizirana. Če bi hoteli uresničiti takšno rast iz srednjeročnega plana občine, bi morali najmanj potrojiti sredstva v letih 1984 in 1985, kar pa že v naprej lahko zapisemo, da teh ciljev ne bomo dosegli. Vzrok za nedoseganje planskih ciljev je deloma subjektivni, saj nimamo dovolj kvalitetnih projektov, deloma objektivni, ker OZD vedno bolj primanjkuje sredstev že za tekočo likvidnost, kakor tudi tujih sredstev. Ob tem pa se pojavlja še dodaten problem slabih dohodkovnih odnosov znotraj občinskega gospodarstva, kot tudi pomanjka povezovanja (turizem, preskrba, itd).

Na področju negospodarstva v letu 1983 ni bilo bistvenih premikov. Realizirana so bila sredstva iz II. samopriskpeva, kar je zadostovalo za adaptacijo Osnovne šole v Šmartnem in I. oddelek otroškega vrta prav tako v Šmartnem ob Dreti.

Bolj zahtevno delo

Pospeševalna služba v naši ZKZ je izrednega pomena za razvoj kmetijstva. Treba je poudariti velik tehnični

Andrej Presečnik

napredek v tej veji gospodarstva in prav ta zahteva dosledno spremljanje razvoja in prenašanje znanja na kmetijske proizvajalce, meni novi vodja te službe inž. Andrej Presečnik.

Andrej Presečnik je mlad agronom, doma iz znane kmečke družine Kneblv v Gornjem gradu. Po ko-

nčanem študiju v Ljubljani se je zaposlil v ZKZ, saj mu kmetijstvo ne pomeni le poklica, temveč tudi navezanost. Že v rani mladosti je spoznaval delo na kmetiji, se vključeval v prizadevanja za izboljšanje domačega gospodarstva. Še sedaj, če je le prilika rad pomaga doma na kmetiji.

Cemu trenutno posvečajo največ pozornosti v pospeševalni službi? Pitanju, ki je bilo doslej nekako zapostavljeno, čeprav je gospodarsko zelo zanimivo. Potreba po izvozu živine, oziroma mesa, narekuje hitrejši razvoj te zvrsti živinoreje. Izvoz pa omogoča spet uvoz raznih nadomestnih delov in drugih potrebščin za potrebe kmetijstva. Seveda so težave meni inž. Presečnik, največ jih je pri zagotavljanju krme, saj je bila lani suša, ki jo krepko čutijo pri količinah krme. Tudi cenovna razmerja so neugodna in porušena v škodo kmetijstva. Pred službo pa je sedaj velika naloga - izvajanje obveznega pokojninsko invalidskega zavarovanja združenih kmetov. Podrobnosti še niso razčiščene, zato tudi delo zastaja. Pospeševalci pri zadruzi se marsikdaj kar preveč ukvarjajo s pisarniški deli, ko jih pa čaka neposredna proizvodnja! Je pospeševalna služba kos nalogam? Je, pa jo bo treba ojačati. Strokovno delo je vse bolj zahtevno in ozko specializirano. Temu se bo treba v bodoče organizacijsko prilagajati. Sedanjih 7 terenskih pospeševalcev dela seveda neposredno s kmeti kooperanti. V službi pa so še 4 ozko specializirani strokovnjaki, ki delajo na upravi ZKZ. Dejstvo je, da je treba priložnosti potrebam naših proizvodnih razmer in slediti sodobnim postopkom.

Iz Nove Štife

Vodovod — Krajevno skupnost je resno zaposlovalo vprašanje vodooskrbe. Sedaj so ga rešili, najprej so napake in poškodbe na starem vodovodu opravili, tako ne bo nepotrebnih izgub vode. Načrtujejo pa še dodaten vod do glavnega rezervoarja, s tem bi rešili vprašanje potrebnih količin vode za nekaj časa. To delo bodo opravili še letos. Delo je opravil vodovodni odbor pri KS Nova Štifa, ki ga uspešno vodi Franc Petek, njegov namestnik pa je Jože Mali.

Zbor Občanov — Dogovoriti se nameravajo o vodovodnem pravilniku in o dopolnitvi načrta del iz sredstev samopriskpeva za leto 1984. Predvidevajo popravilo pokopališčne ograje in ureditev avtobusnega postajališča pri Černevsku.

Prosvetna dejavnost — Krajski so zelo zadovoljni, da se kulturna dejavnost spet uveljavlja. Kar manjkalo je prireditev, ki bi ljudi razveselile. Mladi so pokazali voljo, da bi vendarle prišli za delo. Ob sodelovanju mládsinske organizacije pripravljajo igró, ki jo režira prizadevni Jože Petek, ki je tudi sicer znan kulturni delavec.

Športna dejavnost — V okviru športnega društva delujejo tudi smučarji. Januarja so pripravili tekmo v smučskih skokih na Završkih njivah, kjer so uredili zaslon skalalnico. Dosegli so do 30 m dolge skoke. Čeprav so tekmovali le domačini, pa zaradi slabega vremena ni bila pričakovana udeležba gledalcev. To so v bistvu, nove oblike športnega dela, ki pomenijo za kraj veliko. Na Glukovih njivah so postavili vlečnico. Tam vozijo slalom in veleslalom. Pripravili so sodelovanje tekmovalca. Tekmovali pa so tudi domači športniki in sicer pionirji, ženske in člani. Tekmovanja so bila dobro pripravljena, kar pomeni veliko odgovornega dela za domače športnike.

Šola — Končno so uredili gretje v šolskem poslopju. Dolgo je trajalo, vendar pa so končno rešili tudi to. Uvedli so celodnevni pouk, kar se lahko ocenjuje kot napredek. Na sploh pa je treba reči, da je šola tesno povezana s krajem, saj ni prireditev, kjer ne bi sodelovali tudi šolarji. Krajski so za takšno razumevanje posebno hvaležni učiteljici Marti Tajnikar.

Borci so zborovali — Zbor je bil dobro obiskan. Kot gost se gaje v imenu ZBZ NOV občine udeležil Matevž Požarnik. Izbrpno poročilo o delu je podal predsednik Ivan Pistotnik. Letos so pripravili zelo dobro obiskano prireditev, odkrili so spominsko ploščo pri Verbočniku. V razpravi so borci opozarjali na nekatere napake sedanjih dni in sklenili letos obiskati spomenik padlih v Gradcu.

Gasilci — Na občnem zboru so gasilci ugotovili, da je bilo njihovo delo v preteklem letu zelo uspešno. Dogradili so dodatne prostore k prenovljenemu gasilskemu domu, letos pa jih čaka dokončna ureditev prizidka. Dela so opravili s prostovoljnimi in seveda prispevki krajanov. Slednji pri tem niso skoparili. Napredovali so tudi v pogledu članstva. Lani so usposobili žensko desetinjo, ki se je na občinskem tekmovanju že izkazala. Dobro sodelujejo s krajevno skupnostjo in društvi v kraju, posebno tesno pa so povezani s štabom civilne zaščite.

Le komu so napoti prometni znaki? Poškodovanja teh znakov lahko povzročijo prometne nesreče. Ali pomisli na to tisti, ki jih poškodujejo?

Občinske inšpekcijske službe

Inšpekcijske službe pri SO Mozirje imajo polne roke dela pravi dipl. vet. Edvard Peter Šribar, vodja teh služb. Sama opravlja poleg vodje še veterinarsko inšpekcijo v naši in velenjski občini. Morda le nekaj besed o našem sogovorniku. Veterinar Šribar je delal 10 let v proizvodnji, nato je bil tehnolog v Celjskih mlekarinah, pozneje pa se je odločil za delo v naši občini.

Najprej kaže nekoliko opisati dejavnost in organiziranost inšpekcijskih služb v občini. Občinski inšpektorat zajema sanitarno in tržno inšpekcijo. Za občino Velenje opravljajo inšpekcijska dela naši inšpektorji za gozdarstvo, veterinarstvo in kmetijstvo. Velenjski pa opravljajo pri nas elektroenergetske in delovne zadeve. Iz Celja prihaja gradbeni in urbanistični, iz Žalca pa požarni in vodnogospodarski inšpektor. Tako se službe pogojejo in med seboj dopolnjujejo.

Na vprašanje na kaj so občani najbolj občutljivi, je naš sogovornik takoj povedal, da jih najbolj pestijo cene. Sicer pa je zelo pomembna gozdarska inšpekcija, ki ima polne roke dela, saj se ukvarja tudi s preprečevanjem nedovoljenega poseka in prometa z lesom. Tržni inšpektor skrbi za stanje v trgovinah glede kakovosti blaga, cen blagu in storitvam in bdi nad blagovnim prometom. Veterinarska inšpekcija opozarja na nevarnost stekline, ki je že prisotna v velenjski občini, zato je treba upoštevati določila zakona, ki veleva cepljenje psov, seveda pa strog

pripor psov in mačk. Sedaj je opreznost nekoliko popustila, ker pač nismo imeli že nekaj časa pojava stekline pri nas. Treba je preprečevati razvoj steklin z vsemi sredstvi, saj je cepivo zelo drago in še iz uvoza ga je treba dobiti.

Ko je govoril vodja inšpektorata o tržni inšpekciji, je poudaril velike težave, ki jih imajo pri nadzoru cen. To delo je zelo neahvalno, saj je gibanje cen izredno dinamično. Težko je krotiti ta gibanja. Veliko skrb pa povzročajo tudi razni šušmarji, saj jih je v občini kar veliko. Pri delu naših inšpekcij bi morali sodelovati v večji meri tudi občani. Tega je še vedno premalo. Tudi potrošniški sveti še ne opravljajo svojih nalog zadovoljivo. Tako seveda ostane marsikaj prikrivo. Tudi prizadevanj krajevnih skupnosti v tej smeri še ni čutili. Nepravilnosti bomo uspešneje odpravljali z združenimi močmi! To velja tudi za urbanistični red, ki se velikokrat krši. Žal pa je še preveč takšnih, ki mislijo, da z anonimnimi prijavi dosežejo željene uspehe. Glede varstva okolja je veliko pripomb. Prav naša dolina je turistična in bi morali biti na ta vprašanja bolj občutljivi. Načrtujejo obsežnejše ukrepe v tem letu. Spet bi morali več pomagati občani in seveda komunalne službe. Divja odlagalnišča odpadkov in smeti delajo preglavice občanom in motijo obiskovalce doline. Seveda ni opravljeno za takšno početje, ko imamo v občini urejen odvoz smeti in odpadkov.

Kako poteka sanacija

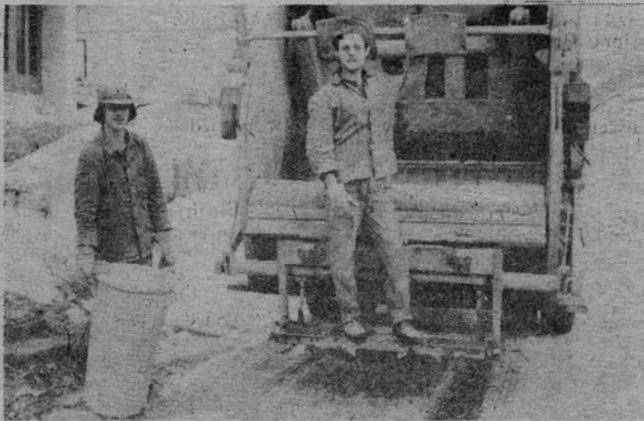
Zaradi ugotovljenih resnih motenj v poslovanju DO VEZ Mozirje, tako na ekonomskem, kakor na samoupravnem področju, so bili na predlog širše družbenopolitične skupnosti uvedeni ukrepi družbenega varstva, ki so prenehali v mesecu oktobru leta 1983. V času ukrepov se je pokazalo, da je potrebno čisto proizvodnjo dejavnost ločiti od komunalne, še zlasti zato, ker je slednja posebnega družbenega pomena in se v skladu z novim zakonom o komunalni dejavnosti lahko opravlja le v samostojni organizacijski obliki.

Stanju v DO pa so botrovala še druge notranje slabosti, ki kljub ukrepom družbenega varstva niso bile odpravljene v zadostni meri. To velja še zlasti za v času ukrepov nadaljevanje najemanje kreditov v likvidnostne namene, ki pa ni bilo usmerjeno v odpravljanje obstoječih problemov (obnova osnovnih sredstev in odplačevanje dolgov). Zaradi vse bolj nerentabilnega in neperspektivnega poslovanja obeh proizvodnih TOZD in onemogočenega poslovanja TOZD komunalne dejavnosti, smo prišli do spoznanja, da je potrebno sprožiti postopek ukinitve TOZD Učila Bočna in TOZD Kovinarstvo Rečica, TOZD Komunalna in gradbeništvo pa temeljito sanirati.

Vse do zaključka postopkov o ukinitvi navedenih TOZD bo DO VEZ Mozirje ohranila formalno še sedanjo statusno obliko, nato pa se bo preoblikovala v enovito komunalno delovno organizacijo. V tem času pa se na preoblikovanje že temeljito pripravljamo, saj smo zmanjšali število zaposlenih delavcev, zlasti režijskih, za cca 60% in s tem tudi zmanjšali stroške poslovanja. Novo vodstvo DO pa ima ob navedenih kadrovskih

spremembah oz. izboljšavah, resne probleme, predvsem na področju obnove sedanjih in nakupu novih osnovnih sredstev. Le-ta so namreč iztrošena že preko 70%, zaradi česar prihaja do stalnih okvar in zastojev v opravljanju storitev. To na eni strani povzroča povečanje stroškov poslovanja in izpad dohodka, na drugi strani pa utemeljeno negotovanje občanov. Da bi bilo omenjenih zastojev v opravljanju komunalnih storitev čim manj, smo prisiljeni v DO prerezopredvidi delovni čas tako, da razen v času okvar, delavci delajo neprekinjeno, pa naj bo to popoldan, ponoči ali pa na dela prost dan. Najbrž ni potrebno posebej poudarjati izrednega razumevanja delavcev na reševanje težav, saj praktično ne morejo v naprej računati s svojim prostim časom. Vzroke za sedanje prehodno stanje je iskati predvsem v preteklem lahkomišelnem prelivanju amortizacijskih sredstev TOZD komunalne dejavnosti v proizvodne TOZD, vlaganje v osnovna sredstva komunalne dejavnosti pa so bila popolnoma zanemarjena.

Sanacija TOZD Komunalna in gradbeništvo oz. bodoče enovite DO pa ne bo lahka in kratkotrajna, saj je breme preteklosti za sedaj še komaj 53 članski kolektiv vendarle pretežno. Kljub vsemu pa ugotavljamo, da se je izpad dohodka v TOZD zmanjšal v zadnjem kvartalu 1983 za cca 500.000,00 din, izkoriščene so bile številne notranje razerve, zboljšana likvidnost, zastojev je vse manj, vse to pa vpliva na boljše odnose med delavci, daje zaupanje v sanacijske ukrepe in prepričanje, da jih bo tudi širša družbenopolitična skupnost podprla pri njihovih prizadevanjih. Razreševanje vsakodnevnih težav in breme sanacije pa nam bo lažje tudi z večjim razumevanjem vseh občanov.

Delo, ki ga opravljajo komunalni delavci ni lahko, niti lepo, vendar pa mora biti.

Predlog za izdajo zakona o javnem obveščanju

Od konca oktobra preteklega leta je v javni razpravi predlog za izdajo republiškega zakona o javnem obveščanju. Javna razprava o predlogu za izdajo zakona se zaključuje v mesecu marcu letošnjega leta. Zaradi tega je potrebno opozoriti na osnovne značilnosti in novosti, ki naj bi jih novi zakon uredil.

Prvenstveno gre za uskladitev zakonskih določil na področju javnega obveščanja z ustavo in zakonom o združenem delu. Doslej veljavni zakon je bil namreč sprejet leta 1973, kasnejše spremembe v zakonodaji, pa tudi razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov je marsikatero zakonsko rešitev že ovrgel oziroma nekaterih že znanih in uveljavljenih sploh ne obravnava. Tako npr. eden izmed osnovnih namenov novega zakona pospešitev procesov podružbljanja in nadaljnega razvoja sistema ter sredstev javnega obveščanja, kot so: tisk, radiodifuzija, televizija itd. Kot temeljnega subjekta obveščanja naj bi zakon opredelil delovnega

človeka in občana in njegovo pravico do obveščeniosti kot enega osnovnih pogojev za uresničevanje samoupravnega položaja delovnih ljudi in občanov pri izvrševanju oblasti ter upravljanju drugih družbenih zadev.

Opredeljene bodo naloge in odgovornosti družbenopolitičnih skupnosti pri uresničevanju pravic italijanske ter madžarske narodnosti, kakor tudi uresničevanje posebnega družbenega interesa v OZD, ki se ukvarjajo z obveščanjem javnosti. Nadalje bo opredelil tudi organe upravljanja ter sodelovanje predstavnikov družbene skupnosti o najpomembnejših zadevah s področja poslovanja ter uresničevanja osnovnih funkcij OZD na obravnavanem področju.

Delno bo uredil tudi vprašanje zlorabe svobode obveščanja, upoštevač dejstvo, da gre pri tem za delitev pristojnosti na tem področju med federacijo, republikami in avtonomnimi pokrajinama.

Maks Petek

Več obveščanja o TO

Na štabu teritorialnih enot naše občine je bil sklican novinarski sestanek, na katerem so predstavniki občinskega štaba in pokrajinskega štaba poročali o dosedanjih opažanjih o obveščanju javnosti o dejavnosti TO. Izrazili so mnenja, da je na sploh stanje boljše, vendar pa bi bilo potrebno še več sodelovanja, da bi javnost bila bolj obveščena. Gre v bistvu za popolnejše obveščanje o vprašanih splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. To pa bi seveda pomenilo boljše vključevanje občanov v ta napore.

Nato je komandant občinskega štaba TO Franc Vuga podal predlog načrta obveščanja za našo občino. Za vse mesece so predvidene teme in nosilci naloge, tako je pričakovati, da bo v bodoče več pisanja o delu naših oboroženih sil in o obrambnih zadevah na sploh.

Iz Nazarij

Tajnik krajevnih skupnosti Nazarije Milan Peternej nam je povedal nekaj iz dela krajevnih samouprave v tem kraju.

Asfaltiranje krajevnih cest so opravili skladno z načrtom. Tako so uredili cesto na pokopališče, v Zvodice, Žabor, Dobljetino in po novem naselju Nazarij. Del ceste pri gasilskem domu Gorica so uredili in asfaltirali njegovo okolje. Gradbeni odbori še delajo, saj je treba opravljena dela pre-

vzeti in opraviti vse gmotne obveznosti. Pripomniti velja, da so levji delež pri teh naložbah nosili krajsani sami, del pa so krili iz sredstev samopriskpevka in posojila pri SKIS. Opravili so tudi veliko prostovoljnega dela, pa je kljub temu vrednost del okoli stare milijarde. Seveda je bilo tudi nekaj reklamacij pri opravljenih delih, zato je odgovornost odborov še kar trajala.

KS Nazarije načrtuje za leto 1984 ureditev Titovega parka okoli gasilskega doma in delavskega doma, načrte so si že preskrbeli. Dela bodo zahtevala široko vključitev krajanov, zato nameravajo pritegniti sindikate, da bi skupno zagotovili prostovoljno delo, sicer načrta ne bodo mogli uresničiti.

Zeljijo se asfaltirati cesto mimo Toniča do Klemšeta, tudi tu računajo na sodelovanje krajanov.

Mrliška večja je v načrtu, letos bodo pridobili vse potrebne listine in dovoljenja.

Ureditev avtobusnih čakalnic v Lačji vasi in na Pustem polju so tudi načrtovali.

Razširili bodo telefonsko omrežje in pridobili 45 novih števil. Seveda je potreba veliko večja, saj je prijav 83.

Letos mislijo na obsežnejše prireditve ob občinskem prazniku, saj je 40 let od napada na Kokarje, pa tudi gasilci imajo 60 letnico.

Milan Peternej

Aktivni mladih zadružnikov so tekmovali

Aktiv mladih zadružnikov iz Šmihela je pripravil januarja tekmovalje v veleslalomu med aktivni iz naše doline. Sprva je kazalo zelo slabo, saj je močno snežilo, vendar pa so prizadevni Šmihelani že v zgodnjih jutranjih urah pripravili odlično progó. Ko se je tekmovalje že skoraj pričelo, se je spustila gosta megla na progó, vendar pa to smučarjev ni motilo. Drseli so po progó, nekateri bolj, drugi manj uspešno. Važno pa je sodelovati in to so vsi upoštevali.

Tekmovanja so se udeležili štirje aktivni in sicer Gornji grad, Luče, Ljubno, in Šmihel z 21. tekmovalci. Žal so bila dekleta v manjšini. Med moškimi je zmagal Verbuč Stane iz Šmihela pred Kumer Ivanom in Nadlučnik Rajkom iz Luč, pri dekletih pa Golničevka iz Šmihela pred Slatinšek Nato in Jurjevč Vido iz Ljubnega. Pri moških ekipno je bil najboljši AMZ Luče, pri dekletih pa Ljubno. Prehodni pokal, kjer šteje uvrstitev moških in žensk skupno, pa je ostal na domačih tleh, v Šmihelu.

Sporin Antonija

Solčavski čebelarji praznovali

V nedeljo dne 29. 1. 1984 smo se zbrali na občnem zboru. Podana so bila poročila o delu družine v preteklem letu, ter smernice za naprej. Precej govora je bilo o zdravstvenem stanju čebel, kar tare danes večino čebelarjskih družin. Razpravljali smo tudi o razširitvi družine in sprejeli pet novih članov. Včlanjeni so skoraj vsi krajsani, ki se ukvarjajo s čebelami.

Poleg naših članov se je našega občnega zbora udeležil tudi predsednik OZCD Mozirje Srečko Lamut. Pozdravil je naš občni zbor in med drugimi dejal.

Kv nam vedno rad prihajam na zbor in predavanja, ker je to družina, ki je z njo prijetno sodelovati. Danes pa sem še posebno zadovoljen, ko vas vidim zbrane v takšnem številu in veseli me, da je med vami precej mladih. Nato nam je predaval in s pomočjo diapozitivov prikazal življenje čebel, znake posebnih bolezni in zdravljenje.

Jože Klemenšek

Podelili so bralne značke

Na COŠ Gornji grad so pripravili bogato proslavo kulturnega praznika. Šolsko kulturno društvo je poskrbelo za kulturni spored, gledali so tudi film *Ko zorijo jagode*. Posebno zanimivo pa je bilo srečanje s pisateljem Antonom Ingoličem, ki je mlade na šoli obiskal na ta dan. Da so bralne navade prodrle med našo mladino, vsaj osnovnošolsko, je razbrati tudi iz podatka, da je kar 80% vseh učencev na tej šoli prejelo bralne značke.

Pesniški prvenec

V okviru sporeda Kulturnega tedna je predstavila svoje pesmi Anka But. Matična knjižnica je pripravila literarni večer, na katerem je bral njene pesmi igralec Bruno Barabović. Ob tej priložnosti so predstavili javnosti pesniško zbirko *Anke Butove pod naslovom Živim, ker ljubim*. Gre za 73 strani obsegajočo knjižico, ki jo je likovno opremil Goran Horvat, v njej pa najdemo številne vinjete, delo slikarja Jožeta Horvata—Jakija. Po obliki in likovni opremljenosti je knjižica zelo mična, glede vsebine pa prepustimo besedo piscu uvodnih besed Tonetu Svetini. V samem začetku svojih misli pove nekaj osebnih podatkov o pesnici, ki je pričela pesniti že v otroštvu. Po končanem študiju na VPS v Ljubljani je delala Anka Butova kot defektologinja v Celju. Pesmi objavlja v mladinskih revijah in časopisih. Med drugim je Tone Svetina zapisal: „V Ankinih pesmih, ki so ponavadi obremenjene s silnim hrepenenjem po ljubezni, na koncu naletimo na žalost, razočaranje in željo po smrti; srečamo oboje... Ljubezen in smrt sta dva pola, med katerima se razpenja lestevica čustvovanja njenih pesnitev... Ljubezen je najmočnejša kozmična sila, je obenem projekcija živega življenja, ki je neusahljivo. Anka razsipa ljubezen med vse živo, ker misli, da z njo rešuje ljudi in tudi sebe in daje z njo smisel svojemu življenju...“

Pesniška zbirka *Živim, ker ljubim* je bila natisnjena v 300 izvodih v Bizjakovi tiskarni v Titovem Velenju, izdaja pa je omogočila Zveza kulturnih organizacij občine Mozirje.

Zapis o partizanski saniteti

Anton Ikoč iz Solčave je bil med vojno pri partizanski saniteti, največ v predelu Solčave in na Koroškem. Po vojni je pričel z zbiranjem gradiva, da bi popisal dogodke iz tistih vojnih dni. Sedaj je rokopis pripravljen za tisk.

seveda ga pregledujeta še recenzorja dr. Ževart in dr. Pahor.

Kot predvideva pisec, bo delo imelo naslov *Monografija o partizanskem zdravstvu na področju Koroškega odreda*. Opisuje tako partizansko zdravstvo na območju Solčave, Mežiške doline, Obirskega, Jezerskega in zaključuje v Celovcu. Da se je odločil za pisanje, ki je zahtevalo ob tem še zelo dosledno zbiranje dokumentacije, se je odločil, ko je bila odmevnost na njegove zapise v TV 15, Fužinar, Novi tednik in Savinjske novice spodbudna. Raziskovalno delo je trajalo dejansko od leta 1955. Ikoč se v svojem delu ne zadržuje zgolj pri zdravstvu, ampak opisuje še druge vojne dogodke, ki doslej niso bili opisani. Pri njegovem delu so mu pomagale zbirke pri Inštitutu za delavsko gibanje v Ljubljani, Muzeju revolucije v Celju, veliko pa so prispevali tudi nekdanji soborci. Tako mu je uspelo najti bogato slikovno gradivo in izvirne listine. Zaenkrat še ni jasno, kdo naj bi bilo založil, o tem bo odločal Odbor koroških partizanov v okviru zgodovinske komisije.

Mozirska koča je spet planinska! Vendar, zahtevala bo še veliko dela, da bo bivanje v njej spet prijetno.

Skrb za Mozirsko kočo

Mozirsko planinsko društvo je prevzelo pred meseci kočo pod Goltmi. Nihče ni takrat slutil kakšne preglatice jim bo delala, saj je dejansko bila v izredno slabem stanju. Pač leta dolgo ni nihče vlagal v njo, zato so seveda posledice sedaj jasne.

Gospodar društva Martin Aubrecht nam je povedal, da je doslej vložilo društvo v kočo že preko 100 starih milijonov. Seveda tega ne bi sami niti približno zmogli, če ne bi priskočile nekatere delovne organizacije iz doline s svojo pomočjo, pa tudi gospodarska komisija pri Planinski zvezi Slovenije je pokazala vse razumevanje.

Takoj po prevzemu je bilo treba urediti kurjavo, ki je bila še na olje. Novi kotel, ki so ga kupili, je seveda na trda goriva. Drva so pripravili planinci sami s prostovoljnimi delom. Komaj je steklo eno, je počilo drugo. Koča polna ljudi je naenkrat ostala brez vode. Vodovod je bil položen preplitvo in že novembra ga je mrz potkvaril. Mozirski gasilci so rešili pla-

nince z 10 cisternami vode. To je bil velik napor, vendar so ga zmogli! Planinci so spet pljunili v roke in opravili vsa zemeljska dela pri vodovodu, da so ga končno popravili. Pri tem so jim pomagali še planinci z Rečice.

Koča je bila poleg vsega naštetega prazna, namreč brez posode. Vse je bilo treba nabaviti, tako pa tudi 300 rjuh, 80 novih odev in 100 vzglavnikov. Tudi okna so bila večina brez stekla, to je spet stalo! Sredi sezone je odpovedal kotel in greti je bilo treba na olje. Gospodar Aubrecht ne zameri kotlu, da je odpovedal, saj je imel nad sabo že 3 križe in slabo oskrbo.

Koča je dobro obiskana. Stalni gostje so člani zagrebškega društva Partizan (Peščenica). Ti se zamejnjujejo vsakih 10 dni. Pa tudi sicer dobi koča svoje planinsko bistvo. Zakonski par Levar iz Letuša dobro oskrbuje to priljubljeno planinsko postojanko. Do leta 1986 naj bi kočo povsem obnovili, da bi lahko sprejela planince Slovenije na skupnem praznovanju, ki se takrat načrtuje.

Kulturni maraton

Kaj čudna beseda, bi nekdo dejal. Vendar gre v resnici za nepretrgano kulturno delovanje, ki ga na ljubinski šoli letos drugič uresničujemo. Na sam praznik (Slovenski kulturni praznik) je v šoli namenjenih kar 5 ur nepretrganemu kulturnemu delu. Učenci na eni strani nastopajo, na drugi pa so gledalci. Tako nastopajo v lastnem razredu, v drugih pa gledajo. Namen je jasen! Odkriti je treba mnoge tiste, ki sicer ne najdejo poti v šolsko društvo, oziroma do nastopa. Zanimivo je, da na takšen način vključujejo 150 učencev, če pa računamo še tiste, ki pomagajo pri neposrednih pripravah, pa je teh seveda še znatno več. Tako najde vsakdo svoje mesto. Ko pripravljajo okrasitev ali opremo scene, marsikdaj odkrijejo dobrega oblikovalca ali risarja.

Učitelji so zgolj mentorji, učenci pa samostojno pripravljajo, režirajo in izvajajo razne kulturne dejavnosti.

Dan prosvetnih delavcev

Tokrat so se srečali v Gornjem gradu. Vsako leto namreč izberejo drugo šolo, na kateri pripravijo dan prosvetnih delavcev. Zbralo se je skupaj 110 učiteljev in vzgojiteljic. Med gosti sta bila tudi sekretar OK ZKS Mirko Strašek in sekretar SO Mozirje Slavko Rozenstein.

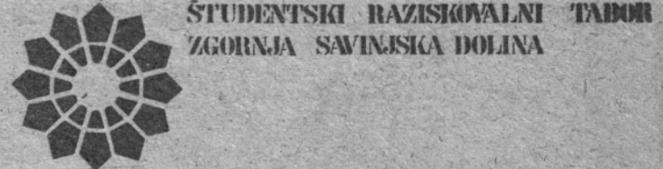
Vsakič delijo srečanje na tri dele in sicer najprej na strokovni, potem kulturni in končno na tovariški. Letos je govoril na temo o materialnem stanju vzgoje in izobraževanja predsednik republiške izobraževalne skupnosti Tone Ferenc.

Kulturni spored so pripravili delavci domače šole. Zelo je bil domisel, saj so v šaljivi obliki podali razne dogodke iz naših šol in vrtcev. Tudi delegatski sistem so nekoliko „obdelali“. Skupina igralcev pa je prikazala prizor iz igre Zdravnik po sili. Celo športnih poročil niso pozabili, pa tudi vreme so napovedali... Skratka bilo je zelo duhovito.

Tudi letos so podelili priznanja prosvetnim delavcem za 25 let dela v šoli. Prejela sta ga Vida Prušek in Aleksander Šterbenk. Priznanja je podelil Mirko Strašek. Sledilo je tovariško srečanje.

V mozirski galeriji so odprli razstavo o Denarnem zavodu Slovenije. Žal so na prireditvi manjkali mnogi, ki bi jih zaradi družbene teže razstavljenega gradiva, pričakovali...

Predstavitev rezultatov raziskovalnega tabora

Sredi januarja je bila na Biotehniški fakulteti v Ljubljani predstavitev rezultatov dela prvega študentskega raziskovalnega tabora Zgornja Savinjska dolina 83; povezana je bila z otvoritvijo razstave, podelitvijo diplom sodelavcem, ki so bili zaslužni za uspeh tabora, in predstavitev Zbornika poročil delovnih skupin.

Ker je potrebno, da rezultate dela spoznajo prebivalci obravnavanega (lučkega in solčavskega) področja, seveda pa tudi drugi Zgornjesavinjčani,

jih bomo predstavili tudi v Savinjskih novicah. Tu bodo objavljeni povzetki poročil iz zbornika, po večletnem delu pa nameravamo izdati dostopnejšo publikacijo, v kateri bodo objavljeni izsledki iz cele doline, ki jo nameravamo obdelati — seveda spet le delno, kajti celote se menda ne da nikoli — v naslednjih nekaj letih.

Tokrat je objavljeno skrajšano poročilo zgodovinarjev, sledila pa bodo poročila ostalih — upajmo, da vseh — delovnih skupin.

Peter Weiss

Razvoj zadružništva v Zgornji Savinjski dolini po letu 1945

Delovna skupina za zgodovino je raziskovala zadružništvo po 2. svetovni vojni v Zgornji Savinjski dolini v primerjavi z razvojem kmetijstva v širšem republiškem okviru. Rdeča nit dela je bilo iskanje načina nadaljnega raziskovanja, katerega rezultat bo izboljšanje odnosa med kmetom in zadrugo.

Obiskali sva nekdanje in sedanje člane zadruga ter skušali zajeti posebnosti dogajanja na omenjenem področju. Prebrali sva tudi ustrezno literaturo, ki omogoča današnjemu človeku vpogled v razvoj kmetijstva po 2. svetovni vojni v širšem jugoslovanskem in slovenskem okviru.

Med drugim sva izvedeli, da so si kmetje po 2. svetovni vojni želeli nadaljevanje predvojnih zadrug, ki imajo v Zgornji Savinjski dolini tradicijo že od začetka tega stoletja. Zato je bilo v letih 1945-50 ustanovljenih v Zgornji Savinjski dolini kar 13 zadrug splošnega tipa. Ustanovljali so tudi kmetijske delovne zadruga, nad katerimi pa kmetje niso bili preveč navdušeni. Kmet, ki se je stoletja držal svoje zemlje in ni zaupal novim oblastem, velikokrat — kot še marsikje v Sloveniji — ni razumel ciljev zadruga. Zato so skušali lokalni politični organi ljudi prepričati, da je ustanavljanje kmetijskih delovnih zadrug zelo napredno, socialistično in v njihovo dobro.

Po letu 1953 so bile kmetijske delovne zadruga v Zgornji Savinjski dolini razpuščene. Zadruga splošnega tipa so leta 1956 povezali v kmetijsko poslovno zvezo, ki je imela namen povezovali te zadruga z enotno poslovno politiko. Že 31. januarja 1960 pa je bila

poslovna zveza ukinjena in namesto nje je nastala Združena zgornjesavinjska kmetijska zadruga. Nekdanje samostojne zadruga so postale kmetijski obrati Združene zgornjesavinjske kmetijske zadruga. V istem letu se je zadrugi pridružilo še gozdno gospodarstvo, ki je v nekaj mesecih prevzela odkup lesa in se razvila v samostojno organizacijo.

V letih 1961-80 ni bilo v Zgornjesavinjski kmetijski zadrugi nobenih bistvenih sprememb, razen da se je bistveno povečalo število kooperantov. S 1. januarjem 1980 je bila izvedena reorganizacija:

- tozd za blagovni promet
- tozd za trgovino in gostinstvo
- temeljna zadruga organizacija
- delovna skupnost skupnih služb

Pri razgovorih s kmeti sva vedno znova ugotavljali, da je uspešnost sodelovanja med zadrugo in kmetom eden izmed najpomembnejših dejavnikov, ki bo imel prav tako kakor razumevanje širše družbene skupnosti za kmetove težave v prihodnosti odločilen vpliv na razvoj kmetijstva v Zgornji Savinjski dolini. Zato sva predlagali, da se sestavi anketa, ki bi zajela vrednotenje bistvenih načinov sodelovanja med kmetom in zadrugo in bi bila opravljena pri vseh kooperantih. Na podlagi rezultatov te ankete bo možno predlagati konkretne spremembe za še boljše sodelovanje.

Pri najinem nadaljnjem delu bo prišlo do izraza poglobljanje v krajevno zgodovino zadružništva na omenjenem področju.

Vida Svoljšak
in Majda Borštnar

Predlog programa

Vsem dejavnikom, ki tako ali drugače sodelujejo z delom tabora, so poslali predlog programa in zraven napisali:

posredujemo vam predlog programa študentskega raziskovalnega tabora Zgornja Savinjska dolina 84. Želimo ga pripraviti čim bolje, zato pričakujemo vaše predloge (s poudarkom na vključevanje v prihodnji občinski srednjeročni program), ki bi nam pomagali doseči naslednje cilje: potežiti raziskovalno vneto mladih raziskovalcev-šolencev in jo usmeriti družbeno koristno;

omogočiti razvoj interdisciplinarnega pristopa k raziskovalnemu delu (tovrstne delovne navade in organizacijske izkušnje);

spoznavati Slovenijo, začeti z Zgornjo Savinjsko dolino, in prispevati k njenemu razvoju;

dograjevati oz. nadaljevati programsko izhodišča mladinskih razisko-

valnih taborov (opozarjanje na različne znanstvene dejavnosti, področja in metode in izbor med njimi; ustvarjanje kontaktov med mladimi in znanstvenimi organizacijami, strokovnjaki in mentorji; omogočanje mladim delo v inštitutih, laboratorijih, na terenskih raziskavah in v proizvodnji; poglobljanje stikov in koordinacija dela z vsemi institucijami, ki se ukvarjajo z vzgojo in izobraževanjem mladine, omogočanje materialnih in družbenih pogojev, ki spodbujajo aktivnost mladine);

na konkretnih primerih prispevati k razvoju strokovno kritične, resnično objektivne in delovne — ustvarjalne osebnosti študenta, bodočega delavca v naši družbi;

alternativa počitniškemu delu v mladinskih delovnih brigadah, saj je šolanje drago in morajo kadri vanje vložena družbena sredstva tej družbi vrniti z racionalnim delom.

Takole se je porušila brv, ki povezuje sprehajalno pot pred Lučani

O stanarinah

Na seji izvršnega sveta Mozirje so sprejeli oceno možnosti gospodarjenja v zoženih materialnih okvirih ter ob tem poudarili, da tudi letos rast industrijske proizvodnje ne bo nižja od predvidevanj v resoluciji. Na isti seji pa so zavrnil predlog samoupravne stanovanjske skupnosti o 65-odstotnem povišanju stanarin.

Stabilizacijski program, ki ga je sprejela skupščina julija lani, so v občini uspešno uresničevali. Kljub manjšim naložbam so v industriji izkoristili notranje rezerve, ki jih je tudi v letošnjem letu še dosti. V občini namreč ni nezaposlenih, saj industrija išče še nove kadre. Z zmanjšanjem skupne porabe so znižali tudi obremenitve dohodka, vendar pa so se hkrati povečale druge obveznosti iz dohodka. Veliko večje so predvsem obresti za najeti kapital, saj bodo za lansko leto plačali več obresti, kot bo znašala celotna poraba družbenih dejavnosti. V preteklem letu so tu-

di uspeli izenačiti obremenitev dohodka v družbenem in zasebnem sektorju, vendar jih v zasebnem sektorju še čakajo nove naloge. Poiskati bodo namreč moralne tiste obrtnike, ki se neupravičeno bogatijo in ne prijavljajo ustreznega dohodka. Kljub težjim pogojem gospodarjenja so v Mozirju ocenili, da bodo letos kos situaciji in kakšne posebne zaskrbljenosti glede gospodarjenja ni.

Na seji so tudi obravnavali in zavrnil predlog samoupravne stanovanjske skupnosti, da bi v skladu s prehodom na ekonomske stanarine, le-te povišali za 65 odstotkov. Člani izvršnega sveta so ocenili, da današnje stanje in življenjski pogoji ne dovoljujejo takšnega povečanja. Stanovanjski skupnosti so priporočili, da upošteva občinska resolucijska izhodišča, po katerih naj bi se stanarine letos povišale največ za 25 odstotkov.

R. Pantelič

Mozirski igralci pred igro Odkritosrčna lažnivka

Mladi gonilna sila

Znano je, da je nazarska mladina že vrsto let gonilna sila kulturnega in športnega delovanja v kraju. Ko smo poiskali predsednika prosvetnega društva Jelka, je bil to spet mlad človek, vendar zelo razgledan in delavoljen. Jože Špende.

Letos so se v kulturni teden vključili na svojsten način. Sklenili so povezati recitacijo s petjem narodnih pesmi in

pripravili prireditev pod naslovom Sme nekaj nas ker smo Prešernovi biti prešernih... Uspeh ni izostal, gledalci, oziroma poslušalci so njihovo predvajanje sprejeli z navdušenjem.

Prosvetno društvo Nazarje ima dobro razvito dramsko, recitacijsko in pevsko dejavnost. Pomagajo s kulturnimi nastopi povsod na prireditvah v kraju in izven njega. Že so se pripravljali na proslavo Dneva žena. Tudi tokrat so izvirni. Zamislili so si večer z ženskami v obliki predvajanja skečev, prepričani so, da bodo na vesel način najlepše proslavili ta praznik.

Zelo si prizadevajo v kraj privabiti tuje kulturniške skupine. Tako vedno kdo gostuje. Pri izbiri sporeda pa gledajo na to, da ustrezajo željam krajanov. Na ta način se kulturno življenje v kraju zelo popestri.

Posebno poglavje pa je mladi dekliški pevski zbor. Zamislile so si ga mlade kar same. Gre za skupino 12 deklet, ki pridno vadijo in vse kar naredijo, je resnično njihova zamisel. So torej izvirne tudi pri sestavljanju sporeda. Pojejo v glavnem lažje zveneče pesmi, kar ugaja poslušalcem. V svoji vrsti imajo kar dve zborovodji in sicer Tadejo Urank in Majdo Firšt.

Nazarje kot staro delavsko središče, ki je nekoč imelo razna delavska kulturna društva, gre torej po poti kulturne tradicije.

Jože Špende

Oživeli dramsko delo

V Lučah je trajal skoraj 19 let oderski molk. Pred dvema leti so vodstvo prosvetnega društva obnovili in delo na novo zastavili. Predsednica PD Rada Jozica Podkrajnik vodi sedaj že drugo leto društveno dejavnost, ki je zelo dobra v lutkarstvu in sedaj tudi v

igralski skupini. Slednjo vodi učiteljica Anica Pečovnik, ki je postavila na oder veseloigro Zakonci stavkajo. V skupini sodeluje 12 igralcev, delo pa so igrali doslej v Lučah in gostovali so tudi drugje. Ker je v skupini mnogo mladih, je upati, da se bo delo nadaljevalo, saj si krajanje zelo želijo gledati domače igrance na domačem odru.

Lutkarska skupina je pripravila poseben spored za Dedka Mrza in z njim gostovala v 17 krajih doline. Zanimivo je, da so tudi na lučki šoli lutkarji dokaj prizadevni.

Jozica Podkrajnik meni, da bi kraj potreboval več kulturne dejavnosti. Ljudje si želijo takih prireditev. So pa seveda težave z ljudmi, ki bi hoteli sodelovati. Na sploh je opaziti premalo sodelovanja med društvi v kraju. To bi namreč pomenilo več skupnega dela in več prizadevanj za izboljšanje razmer v kraju. Tudi v krajevni skupnosti bi morali bolj stremeti za to povezavo.

Jozica Podkrajnik, ki je že 8 let vzgojiteljica dela sedaj v Solčavi. To je ne moti pri delu v prosvetnem društvu, vendar pa meni, da je tudi v okviru občine premalo povezave med društvi, ki se kulturno udeležujejo. Tako nastaja vrzel, ki ne pospešuje ljubiteljskega dela. Kot primer je navedla dejstvo, da bi lučki igralci radi sodelovali na občinskem kulturnem tednu, žal pa niso vedeli za prijavi rok in tako so izpadli.

Jozica Podkrajnik

Kulturna delavka, ki ne nastopa

V vrstah ljubiteljev najdemo tudi take, ki so za uspevanje nekega dela zelo zaslužni, vendar nikoli ne pridejo na plano, da bi jim lahko zaploskali. Ena takšnih je tudi Ivka Lamut, ki dela v ljubiteljski kulturi od prvih časov po vojni. Njeno delo bi dejali, za kulisami, ni nič manj pomembno od tistega na odru! Tiho in skromno ureja gmotna vprašanja mozirskega prosvetnega društva že nad dvajset let, hkrati velja njena skrb kinu, oziroma njegovemu gmotnemu poslovanju.

Po vojni je našla delo v finančnem poklicu, delala je v zadrugi, kot vodja ekspoziture SDK v Mozirju se je upokojila. Seveda je njeno znanje pomenilo izredno veliko pri raznih delih, kot so prenova mozirskega kulturnega doma, ureditev njegovega okolja, pridobitev notranje opreme in velika skrb nad neposrednimi deli pri prenovi doma. Že samo naštetje je ogromno delo, pomeni zelo odgovorne naloge, ki jih je Ivka Lamutova zmogla zaradi svoje pripadnosti ljubiteljem kulture. Verjetno bi ne mogli vsega prikazati tako kot v resnici je, če bi naštevali razne drobne in velike skrbi finančnega urejanja stvari.

Nič ne bomo povedali novega če trdimo, da je prav njena zasluga, da je naša knjižnica med zelo ustreznimi, med boljšimi! Samo spomnimo se, da še ni tako dolgo, ko so knjige bile izpostavljene vlagi kletnih prostorov, danes pa so našle dostojen prostor v prenovljenem domu. Seveda ob tem vedno znova poudarja, da bi vsega ne zmogla brez dobrega sodelovanja s Petrom Širkom, ki je še danes gonilna sila ljubiteljske kulturne dejavnosti v Mozirju.

Ko je bila prvi predsednik IO občinske kulturne skupnosti se je prizadevno borila za razvoj ljubiteljstva v dolini. Velika pa je bila njena vna pri delegatskem delu, ko je predstavljala naše kulturne organizacije v republiški kulturni skupnosti, takrat se je borila za sredstva s katerimi smo ohranjali naše kulturne spomenike. Ko ji včasih ne gredo računi povsem v pravi seštevek, takrat prizadeto potarna, sicer pa ni nikdar neodločna ko gre za naš napredek.

Odrekanje tudi razveseljuje

Že ko je kot mlada učiteljica prišla v Gornji grad jo je zamikalo igranje. Sedaj je 31 let ko je stopila prvič na deske. Nazadnje smo jo lahko gledali kot dekle Julio v tretjem delu Kreflov. Zanimivo je bilo kako je vlogo doživljala.

Pravi, da se je v Kreflih sploh izredno vživela, saj je sama doma s kmetov in razume takratne razmere. Ko je igrala Kreflo, je uživala v prikazovanju težke usode kmetice, matere in žene. Razpetost žene med možem in gruntom je vsebina, ki jo je težko zaigrati, če ne razumeš bistva stvari. Mati ostane predvsem mati, pa čeprav je njeno življenje eno samo trpljenje. Vse to je Vika Venišnikova zmogla nazorno prikazati tako doživeto, da je res pritegnila gledalce. V zadnjem delu Kreflov, pravi Venišnikova, pa ji je tudi dekla „ležala“, prevzeta je bila od obveznosti do grunta, čeprav ne njenega. Ohranjala ga je s svojim delom.

Ko se je Vika Venišnikova razgovarila o delu igralske skupine pri prosvetnem društvu Gornji grad, je dejala, da so uspehi le v trdem in nenehnem delu. Seveda je na prvo mesto postavila prizadevanje režiserja dr. Acija Urlepa, ki daje vsakemu delu pravo vsebino. Njegovo uspešnost je občutili tudi v tem, da je vse več mladih, ki se vključujejo v dramsko delo. In kar je prijetno, delajo tako kmetje, kot delavci in izobraženci, tudi to je poseben mik. Kraj sprejema domače igrance vedno z navdušenjem, pa tudi drugod so si utrli pot in pridobili ugled.

Zato se odrekanje, ki je seveda pri kulturnem delu vedno občutno, splača. Kadar ob številnem občinstvu zadoni ploskanje, so pozabljene prečute pozne večerne ure, pozabljeni so napori, občutek, da služiš višjim ciljem omike pa je navdse lep.

Vse se je sama naučila

Redko srečujemo ljudi, kot je Ida Volar iz Savine pri Ljubnem. Prijazna in zgovorna žena, mati dveh otrok, skriva v sebi mnoge vrline in znanja, ki bi jih njej marsikdo lahko zavidal. Morda je k temu pripomogla njena trda mladost, oziroma otroštvo.

Na hribovski kmetiji, daleč nad Ljubnem je preživljala otroštvo. Tri ure daleč nad Primožem je kmetija, ki ji pravijo Murčeva. Otroci s te domačije niso mogli v šolo, ker je bila pot predolga, tako so se kar doma učili pisanja, branja in računanja. Marsikdo bi dejal, da so zato manj razgledani. Pa ni tako, vsaj kar tiče naše sogovornice Ide Volar niti približno ne moremo kaj takega trdit. Nasprotno, ko pokaže zvezke iz otroštva, v nje je zapisovala svoje misli in pesmi, ki jih je slišala v radiu, veje iz njih veliko lepega. Ne le lepa pisava, ne le čisti zvezki, tudi risbe so izredno čedne, no in tu smo sedaj pri jedru! Ida je že kot otrok čutila do risanja posebno nagnjenje, ki je sčasom prerastlo v potrebo. Ko je bila še zelo mlada je naslikala v veži domače hiše prve zamisli. Zaverovana v slike vseh vrst, je začela tudi sama slikati. Neverjetno je gledati mlado ženo, ki ob dveh glavah govodi in polnem svinjskem glavu zmore toliko volje, da vsak prosti trenutek izrablja za slikanje. Poleg tega je seveda mati, žena in gospodinja...

Ljubezen do likovnega izražanja ji daje moči in vztrajnosti, ki ji zlepa ni para. V kuhinji ima na omarici postavljeno lesenico ploščo na katero slika, kadar pač utegne. Lončki z barvami so lepo razpostavljeni po omarici, ki služi namesto stojala. Še med pogovorom jo je vleko tja in s čopičem v roki je odgovarjala na vprašanja, ki so vse bolj odkrivala zanimivost človeka, ki je bil prikrajšan za mnogo tega, kar je drugim otrokom stajalo. Misel, ki se človeku nujno pojavi, kaj bi bilo v Ido, če bi imela priliko šolanja, kot mnogi drugi ljudje? Mati se razveseli vne obeh hčera za slikanje in s ponosom pokaže zvezke, ki so tak nekoč njeni, polni risbic, ali bodo otroci sledili ključu likovnega bogastva, se sprašuje Ida Volar. Rada bi, da bi bilo tako. Verjetno bi vse žrtvovala, da otroci pridobijo tisto znanje, ki je bilo njej odtgnjeno zaradi razmer v katerih je živala.

Bežen pogled ljubitelja slikarstva pove, da Volarjeva veliko slika, lepo naslika krajino, ki ji seveda leži, saj je sredi nje tudi vznika. Vsa njena dela pa dajo slutiti nadarjenost, ki bi se ob ustrezni strokovni pomoči lahko razvila v pravo umetnost. Nekaj je v Idi Volar, kar ji veleva slikati in prenašati na platno vse tisto bogastvo lepote naše krajine.

A. V.

Ida Volar slika kar na omarici v kuhinji

Lutkarji v Mozirju

Prosvetno društvo je obogatilo svojo dejavnost z lutkarstvom. To je vsekakor lepa pridobitev, saj je ta zvrst gledališkega dela še posebno med otroci priljubljena.

Pobudnica lutkarstva v Mozirju je Marjana Repenjškova, ki je že v srednji šoli spoznala mik malega odra. Skupaj z bratom Jurijem sta še bolj uspešna, saj se dopolnjujeta v svojem delu. Jurij je dober likovnik in veliko pripomore k ustreznim rešitvam same scene. Trenutno igra mala družina lutkarjev, le 6 jih je. Vendar vabijo k sodelovanju še druge, ki jih to veseli. Prepričani so, da bodo kmalu pritegnili ljubitelje iz vrst mlajših ljudi.

Čeprav jih je malo, pa vse sami zmorejo. Kar trije so prosvetni delavci, ostali dijaki. Tako imajo v svojih vrstah tudi glasbenika, likovnika in seveda organizatorja. Zato se ni čuditi, če lutke kar sami izdelujejo. Vse so skratka naredili sami, kar se narediti da. Društvo je seveda gmotno pomagalo.

Začetki so povsod težki. Verjamemo, da bodo kmalu našli prijatelje med najmlajšimi, pa tudi med odraslimi, saj končno lutkovne predstave naj niso le za otroke. Lutkarstvo pri nas še ni udomačeno, zato bo najbrž treba malo potrpljenja, da se bodo ljudje navadili tudi na gledanje lutkovnih predstav.

Nazarska dekleta med nastopom

Mozirski lutkarji med pripravami za Medvedka Trdoglavčka

Najstarejši med kulturniki

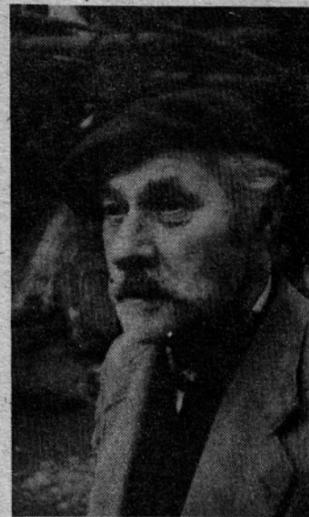
Vsakdo ga pozna, le malo kdo ga ne občuduje, ker kljub častitljivim letom vedno znova pripravlja, za vrsto mladih igralcev v Mozirju dramska dela. Franjo Cesar je imel svojega vzornika v očetu, ki je že med študijem na Dunaju stopil na deske odra in mu ostal nato zvest vse svoje življenje. Tako bi lahko rekli, da se stvari ponavljajo, da obstaja v družini Cesar kar kulturno nasledstvo. Saj je tako kot sin Franjo, tudi oče Ivan za oder živel, pripravljaval sceno, režiral in tudi sam izdeloval kulise.

Franjo Cesar je skromen in tih delavec, je razmišljajoč človek velikega duha. Ko ga takole gledamo na cesti ali kjerkoli, vedno imamo občutek, da nekaj temeljito razmišlja in res, najbž nima nikoli miru pred svojim zagnanim značajem, pred svojim delom.

Ko je segel tja v svoja otroška leta, je povedal, da je njegov prvi nastop na odru pomenila vloga kovaškega vajenca v Divjem lovcu. Bil je leta 1925. No, od takrat dalje je ostal deskam zvest! V Mozirju je pred vojno veliko režiral, igral in pripravljaval oder, le med službovanjem v celjskem gledališču je nastal premor. Ko pa je bil upokojen, pa se je spet ves posvetil domačemu kulturnemu delu. Ko je bila leta 1976 obletnica mizirskega kulturnega delovanja (100 let), je napisal zanimiv zapis in v njem prikazal to obdobje kulturnega delovanja v domačem kraju. S podobno kroniko se lahko pohvalijo le malo je!

Franjo Cesar uživa v delu z mladimi in ti ga imajo radi, to ve, zato tudi dela naprej, kljub slabemu zdravstvenemu stanju. Pa tudi za njegova leta je vse

skupaj velik napor! In ko je izrazil željo, da bi njegovo delo kdo nadaljeval, se je zamislil in pripomnil, da bi bilo škoda, ko bi na mozirskem odru beseda zamrla... Vse manj je tistih, ki bi hoteli ljubiteljsko delati, saj pomeni

Franjo Cesar

takšno delo veliko odpovedovanja za vsakogar, pomeni veliko delovnih naporov. Prepričani smo, da bo dober seme, ki ga je Franjo Cesar skozi toliko let zanešenjaško sejal po njivi kulture, vendarle obrodilo sadove!

Četrto stoletje v ljubiteljstvu

Na Ljubnem smo obiskali Lenko Kraljevo, bila je na šoli in kljub močnemu prehladu pripravljala z drugimi vred kulturni maraton. Kar nekam težko si je vzela toliko časa da je odgovarjala na naša vprašanja. Vendar, smatrali smo, da je ob našem kulturnem prazniku več kot na mestu, da vsaj nekoliko predstavimo naše ljubitelje. No, Lenke Kraljeve ni treba predstavljati, kajti o njej ve veliko vsa dolina, ve za njeno izredno obsežno kulturno delo, za njeno predanost ljubiteljstvu in končno se povsod ceni njeno znanje.

Takoj po končanem šolanju je začela učiti v domačem kraju. Že pred tem je našla pot v vrste ljubiteljev kulturnega poustvarjanja. Kmalu so se začele kopiciti naloge... Danes je član predsedstva ZKO, delegatka občinske in republiške kulturne skupnosti, članica UO domačega prosvetnega društva, zborovodja ženskega pevskega zbora, mentorica šolskega kulturnega društva in vodi še dva mladinska zbora na šoli...

Da nekdo vse to zmore, velja veliko odrekanja. Lenka Kraljeva pa kljub vsemu to zmore, veliko več, veseli se, ko se je nekako udomačila navada, da si ob vsaki prireditvi želijo kulturnega sporeda. In ko je beseda nanesla na petje, meni Kraljeva, da Slovenci sicer dosežemo glede množičnosti veliko, pri tem pa upada kakovost. To pa je posledica pomanjkanja ustreznih vodij, saj je prav v glasbeni zvrsti kulture veliko pomanjkanje strokovno sposobnih ljudi, še manj pa je seveda med njimi navdušencev (ljubiteljev). Dodatno izobraževanje manj sposobnih ni urejeno, zato ostajajo na enaki ravni znanja. Pa tudi mladi vidijo v vlogi vodje zbora preveliko obremenjenost, zato se raje ne vključujejo.

Ljubno je kraj, ki se ponaša z bogato kulturno preteklostjo, meni Kraljeva, uspešnejši smo v petju, Gornjegrajski so uspešnejši v

dramski dejavnosti, tako je od kraja do kraja drugače. Če bi hoteli osvetliti razmere na Ljubnem, potem sodi na prvo mesto pomanjkanje ustreznih prostorov za vadbo, pa tudi dvorana je več kot uboga. Manjka pa dramske dejavnosti, čeprav je nekoč igranje bilo na Ljubnem tako rekoč doma. Danes ni organizatorja, ni režiserja. Škoda!

Lenka Kraljeva ocenjuje letošnji kulturni teden v občini, kot

Lenka Kraljeva

bolj skromen, vendar pa v načel zelo potreben. Gre v resnici za neke vrste prikaz dela naših društev in posameznikov. Tako se ljubiteljstvo krepi. Glede sporeda pa je Kraljeva prepričana, da b morala takšna obsežna ponudba imeti na voljo daljši čas, kot tede dni. Tako odpade na posameznik kraje kar preveč prireditev, zato j včasih udeležba slabša. Za nasto pajoče pa je prazna dvorana sla občutek... Sicer pa takšne manifestacije vzpodbujajo ljubitelje to pa je končno tudi namen.

Sindikalni spomini

Komisija za proučevanje delavskega gibanja pri občinskem svetu sindikatov v Mozirju je na svoji seji pregledala dosedanje delo. Lahko se pohvali, da je uspelo v naši občini kot prvi v republiki, popisati obdobje delavskega gibanja med obema vojnima. Seveda pa ne kaže pri tem z delom prenehati, saj je potrebno opisati in ohraniti dogodke v sindikatih tudi po vojni.

Sklenili so, da bodo ob 40.

obletnici ustanovitve Delavske enotnosti, to je delavskega gibanja v okviru OF, ki je pri nas bilo sredi leta 1944 ustanovljeno, izdali kratek zapis, ki naj obudi in ohrani spomin na tiste dogodke.

Da bi zbrali dovolj gradiva iz povojnih časov, bodo sindikati v delovnih organizacijah postavili komisije, ki naj bi zbirale listine, slike in drugo gradivo.

Šahovski turnir v Gornjem gradu

Čeprav letos zima ni skoparila s snegom, je marsikdo poiskal zabavo na smučišču, smo v Gornjem gradu priredili šahovski turnir, ki ga je organizirala OO ZSMS Gornji grad. Turnir je bil 29. 1. 1984 ob 14. uri v prostorih gostilne Trobej. Med seboj se je pomerilo 16 šahistov. Zmagal je

Mähtig Bojan, drugo mesto je zasedel Urlep Dejan, tretje pa Jelšnik Alojz. Najboljši tekmovalci so dobili diplome. Za vse udeležence smo pripravili skromen prigrizek.

Upajmo, da bo v bodoče še več prireditvev, kjer bomo lahko merili svoje moči.

TANJA BEZOVŠEK

Med kuhanjem oglja

Oglar mora bit . . .

Ko je bilo še dosti konj in ko je v vsaki vasi pelo kovaško kladivo, so bili mnogi, ki so živeli od kuhanja oglja, ali kakor so rekli, oglarili so. Posebno veliko se je pečalo s tem delom v predelih, ki so bili gozdnati, pa oddaljeni od prometnih zvez. V naši dolini je bilo znano, da so mnogi splavi vozili spotoma tudi oglje na jug. Kot vse kaže, so bolj oglarili v Zadrecki dolini.

Na Dobrovljah je bilo vedno videti kope, pravi Anton Ramšak, ki je tam preživljal mladost in se tam tudi naučil kuhati oglje, ko je bil še šolar. Spominja se, da so nekoč v tridesetih letih Bosanci oglarili v tistih predelih Dobrovelj. In prav od njih so se mnogi otroci naučili tega dela. Sicer pa je bilo marsikje pri kmetih najti kopo, saj so na ta način prislužili še kakšen dodatni dinar.

Anton Ramšak živi sedaj v Lokah, zato je tudi tam zaslediti včasih oglarsko kopo. Ko pa je treba kje kuhati oglje, ga radi pokličejo. Lani je kupal v Robanovem kotu. Opisal je postopek oglarjenja in ker je to že skoraj pozabljena „umetnost“, bomo skušali delo opisati.

Najprej je treba skrbno pripraviti prostor na katerem bo stala kopa. Na sredini se nato zabije 8 kolov, ki tvorijo tako nekakšen kanal do vrha bodoče kope. Sledi nalaganje drv, to so v bistvu cepance. Te lahko poljubno višoko v vrstah nala-

gajo. Naš sogovornik jih naloži tri vrste, kar pomeni, da je takšna kopica visoka nekaj več od treh metrov. Drva tako naložena pokrije s steljo, nato pa z zemljo, ki jo temeljito zbije, da za zrak ni propustna. Nato se kopa zažge na ta način, da se skozi kanal z vrha potiska do dna žerjavica in na njo potem drva. Kopa gori okoli 14 dni. Seveda mora oglar med tem skrbno paziti, da ne pride do poškodb zunanega oboda, ker sicer drva zgorijo, morajo pa le tleti. Škoda, ki bi nastala, če bi drva zgorela, je velika, saj gre v takšno kopo kakih 30 m³ lesa. Ko se prične iz odprtine na kopi kaditi sivo, je znak, da je oglje kuhano, prej se namreč kadilo belo.

Spravilo kuhanega oglja ni lahko delo. Treba je namreč v spodnjem delu kopo odkopati in s posebnim orodjem izveliči iz nje oglje. Tega je treba nato pustiti da se ohladi, pri tem pa je dobro imeti pri roki vodo, saj se rado zgodi, da prične oglje na zraku goreti. Takšno spravilo traja 2 do 3 dni. Zahteva pa pazljivost. Iz opisane kope se lahko pričakuje kakih 2.500 kg oglja.

Ramšak pravi, da je spet večje zanimanje za oglje, zato pričakuje, da bo tudi v prihodnjem letu postavil kakšno kopo. Rad oglari in pri tem šegavo pristavi, da je to bilo nekoč delo siromakov, danes pa ta opravila le malokdo pozna.

A. V.

Razgibano na Lepi njivi

Čeprav nekoliko odmaknjeni, pa vendar zelo dejavni, so ljudje z Lepe njive. Če se le spomnimo na čase, ko so v napol podrti šoli igrali mladi, se sestajali na razne prireditve krajani, potem je sedanjí čas vsemu temu bolj naklonjen. Imajo sodobno šolsko poslopje, ki nudi kulturnim dejavnostim dobre možnosti. Lahko bi rekli, da so njihova prizadevanja, ko je šlo za šolo, obročila dobre sadove!

Prve dni v februarju so se zbrali, da bi izvolili novo vodstvo v vaškem odboru SZDL in krajevne skupnosti, pogovorili pa so se tudi o delu na posodabljanju ceste, ki pomeni za krajane veliko, ali vse. Vaški odbor SZDL bo v naprej vodil Jurij Fužir, odbor SZDL pa Polde Mikek. Izvolili so tudi odbor za cesto, ki ga vodi Jože Hrastnik—Molovnik, ta je v razgovoru poudaril, da je sestav odbora obetaven in da cesta mora postati skrb vseh krajanov.

Molovnik je nekoliko razkril načrte, ki stoje neposredno pred njimi. Najprej nameravajo pripraviti gramoz za nasip, nekaj denarja so že pred leti zbrali, žal je njegova vrednost sedaj znatno upadla. Pa vendar imajo s čim pričeti! Seveda bo treba nekaj cestišča tudi spremeniti, kar pomeni ponovno trasiranje. Sicer pa so si zadali, da bodo nalogo reševali v dveh delih. Najprej bi začeli urejati odsek od Pezdela do križišča pod šolo. Če bi letos uspeli z nasipom, bi bili zadovoljni. Drugi del do Lokov bo moral malo počakati, saj so stroški za takšno dela zelo visoki. Z denarjem, ki ga imajo bodo skušali opraviti tudi potrebna strojna dela na prvem delu cestišča. Ker bodo veliko sa-

Jože Hrastnik—Molovnik

mi delali, upajo, da bodo tudi dosti naredili. Medsebojna pomoč je na Lepi njivi tako udomačena, pa ne bi sedaj, ko gre za cesto prijeli družno? Vsi se zavedajo, da bo treba urediti povezave s svetom, saj bodo sicer mladi začeli odhajati. Vse to in sprejeti dogovori obvezuje krajane, da s skupnimi močmi in ob pomoči skupnosti uredniško dolgoletno željo po boljši cestni povezavi.

Da ne gre le za govoričenje, kaže že delovna vnema mladih, ki pripravljajo pod vodstvom Francija Fužirja igro. Mladinsko organizacijo pa vodi zelo prizadevno Vinko Fužir. Kraj se odpira ne le s cesto, tudi s telefoni. Zato se Lepenjivci vesle 8 novih telefonskih števil, ki so jim obljubljene.

Pustni obiski v Mozirju

Seveda si ne moremo predstavljati Mozirja v pustnih dneh brez „Pustov“. Kot vse kaže bodo tudi letos ljubitelji te dejavnosti pripravili vrsto presenečenj in privabili v kraj obiskovalce od blizu in daleč. Skupina prizadevnih krajanov si vedno znova prizadeva ohraniti dolgoletni običaj, saj v Mozirju zagotovo najmanj 8 desetletij gojijo domače pustne običaje.

Ker se o sporedu šele dogovarjajo, ni mogoče napovedati, kaj nam letos pripravljajo vrli Pusti. Pričakujemo pa lahko, da bo tudi tokrat prijetno in zanimivo gledanje in poslušanje!

Že sedaj opozarjamo občane, da bo torej v pustnem času v Mozirju spet veselo in zato pridite in nasmejte se!

Razširili svoje vrste

Mozirski gasilci so imeli svoj letni zbor. Najprej so podali poročila o svojem delu. Predsednik Stanko Podsedenshek je omenil uspešna tekmovanja, napredek pri ustanavljanju novih desetini v Šmihelu in Lepi njivi in krepitev tehničnega znanja. Gasilci so se dobro opremili, velik napredek pa pomeni avto-cisterna. Veliko delo so si zadali s povečevanjem svojega doma, ki kar dobro napreduje, čeprav je za denar velika stiska. Posebej je pohvalil vnemo novih gasilcev, ki so se izobrazili za svoje naloge in so prejeli o tem na zboru potrdila.

Obsežno poročilo poveljnika Lukše je zajemalo neposredno gasilsko delo. Tako je ženska desetina iz Šmihela postala občinski prvak, kar je velik uspeh! Člani so veliko delali na prizidku k domu, vendar bi lahko nekateri še več. Posebno pomembno delo so gasilci opravili ob lanskí suši, ko je marsikje zmanjkovalo vode. Pripeljali so preko 100 000 l pitne vode. Uspodobili so dve desetini žensk, eno desetino članov in desetino pionirjev. Za vaje so porabili preko 3000 ur, vrednost opravljenega dela na gradnji prizidka pa ocenjujejo na 106 starih milijonov. Razveseljivo je pomlajevanje v društvu, kar daje upanje, da bo gasilstvo uspešno nadaljevalo svoje naloge. Pojasnili so tudi potrebe po razširitvi doma v Mozirju s tem, da je treba za potrebe civilne zaščite najti ustrezne hrambe, tudi za avto šolo zmanjkuje prostora, pa še za potrebe gasilcev je v sedanjem domu pretesno.

Na zboru so načeli vprašanje šmihelske šole. Potrebe za gasilsko hrambo bi v kraju bile, žal pa se društvo ne more gmotno vključiti v prenovu. Bi pa pomagali z delom in načrti. Tako so sklenili v tem smislu tudi sodelovati pri prenovi nekdanje šole v Šmihelu.

Izvolili so nov upravni odbor, ki ga bo v naprej vodil Stane Kranjc, tudi nadzorni odbor je nov, tega pa bo vodil Karl Natek.

Sprejeli so načrt dela za prihodnje obdobje, ki ima na prvem mestu prizidek k domu, sledi strokovno usposabljanje in udeležba na tekmovanjih.

Planinstvo je množično

Pri Zvezi telesnokulturnih organizacij občine Mozirje deluje med drugimi tudi komisija za planinstvo. Ta je pripravila obsežno poročilo o delu planincev v letu 1983. Ker v naših društvi deluje kar 2087 članov, smemo trditi, da gre za množično dejavnost. Naše bralce je obveščanje o planinstvu vedno zanimalo, zato bomo tudi tokrat prikazali delo planincev.

V občini deluje 6 planinskih društev, ki prirejajo najrazličnejše pohode, tečaje, označujejo planinske poti in še marsikaj je njihova zasluga. Društva imajo v svojih vrstah 16 mladinskih vodnikov in 9 mentorjev po šolah. Imajo tudi inštruktorje Gorske reševalne službe in Gorske straže. Skupaj oskrbujejo 11 planinskih postojank, pri tem je odločilnega pomena požrtvovalno prostovoljno delo članov. Tako je bilo opravljenih skupaj 5934 prostovoljnih ur, kar

ocenjujejo na 1.068.120 din. Pri tem vodijo člani iz Gornjega grada z delom na Menini. Označevalci planinskih poti so opravili del v vrednosti preko 48.000 din. Obnova postojank je ocenjena na skupno 3.144.040 din, od tega so vložili lastnih sredstev 1.559.040 din. Pripravili so 46 skupinskih izletov, 16 pohodov, proslav in drugih prireditvev, na katerih je sodelovalo preko 1800 članov. Če bi članstvo razdelili po skupinah, je 1268 članov, 370 mladincev in 340 pionirjev. Na 16 predavanjih je bilo preko 750 udeležencev. V letu 1984 nameravajo vložiti 4.290.000 din v vzdrževanje, prenovu in popravila postojank.

Takšen sprehod skozi številke je lahko dolgočasen, pričujoči pa pove, koliko dela vlagajo naši planinci v društven procvit, ki pomeni hkrati ohranjanje planinskih navad in širjenje planinstva med naše najmlajše.

Godba na pihala v Gornjem gradu

Ne danes, nekoč je igrala in razveseljevala krajane in okoličane. Prav je, da nekoliko opišemo delovanje Gasilske godbe Gornji grad, ki je obstojala od leta 1919 do druge svetovne vojne.

Kraj kakršen je bil Gornji grad je po vseh običajih tistega časa moral imeti svojo godbo na pihala. Ljudje so takrat radi poslušali takšno glasbo, zato so nastanek godbe vsestransko podprli. Na sodišču v Gornjem gradu je takrat delal sodni uradnik Rakuš. Bil je zelo dober glasbenik in se je zato lotil kapelniškega dela. Gasilsko društvo je nabavilo glasbila, dalo je prostor za vadbo, pa tudi uniforme so zagotovili. Tako so sprva igrali kot gasilska godba. Ni znano, zakaj je na sliki na bobnu zapisano Mestna godba in zakaj niso godbeniki v gasilskih oblekah. Še živeči član godbe Ivan Presečnik se vsega

tega ne spominja več, vendar pa je vedel povedati vse drugo in opisati na sliki prisotne godbenike. Takole so se razvrstili: Levo od bobna Jože Majko, desno Franc Sameja.

Sedijo z leve: Ivan Presečnik, sodni uradnik Tomc, Martin Presečnik, Franc Kovač, ki je pozneje bil kapelnik, Franc Rojten, Franc Rup. Stojijo z leve: Jože Krajnc, Josip Jelenc, znani sodni eksekutor, Rudolf Rojten, Pepi Volovšek in Janez Volovšek.

Baje je godba odlično igrala, zato so jo radi vabili k sodelovanju. Veliko so igrali na gasilskih prireditvah, pa tudi na raznih slavnostih jih ni manjkalo.

Ko je bil v Ljubljani v začetku tridesetih let Gasilski kongres, so na tekmovanju gasilskih godb dosegli 3. mesto, kar je bil spričo števila nastopajočih zelo lep uspeh.

A. V.

Godbeniki iz Gornjega grada

Takoj po prvi vojni so slovenski planinci odprli v Logarski dolini Piskernikovo zavetišče, ki je prej bilo v rokah nemškega planinstva.

**ODDELEK ZA LJUDSKO OBRAMBO
SKUPŠČINE OBČINE MOZIRJE**

Obvestilo o prijavi žensk
za usposabljanje v JLA

Obveščamo vse mladinke v starosti od 19 — 27 let, da se lahko prostovoljno prigrasijo za vojaško usposabljanje v JLA.

Vojaški pouk traja:

**za vojakinje in nižje oficirje
3 mesece
za rezervne oficirje
6 mesecev**

V letu 1984 bo vojaški pouk v juliju in oktobru. Zadnji rok za prijave je 30. marec 1984. Vse informacije o prigrasitvi dobite pri upravnem organu za ljudsko obrambo SO Mozirje.

**ZKZ MOZIRJE
TOZD TRGOVINA IN GOSTINSTVO**

nudi v novem
Kmetijsko preskrbovalnem centru
v Ljubiji pri Mozirju

**gradbeni material,
vodovodni material,
toplovodni material,
umetna gnojila,
krmila,
orodja in stroje za obrt in industrijo,
stroje za obrt in industrijo,
elektro material,
belo tehniko,
akustiko,
delovna zaščitna sredstva,
rezervne dele za kosilnice in molzne stroje,
repro-material za potrebe vrtnarstva in cvetličarstva.**

V samopostrežni prodajalni se lahko oskrbite z živili, tekstilom, gospodinjskimi potrebščinami in gospodinjskim plinom.

V kratkem bomo pričeli s prodajo tehničnih plinov — kisik, acetilen in CO₂.
Za ogled in nakup se priporočamo!

**Komisija za delovna razmerja
Trgovske delovne organizacije
„Savinja“
Mozirje**

po sklepu seje, z dne 25. 1. 1984

Objavlja
prosta dela in naloge za:

1. referenta kooperacije, za dela na kooperaciji z zasebnimi obrtniki
2. poslovodja poslovalnice 5 „Železnina“ Mozirje.

Poleg splošnih pogojev morata kandidata izpolnjevati še naslednje zahteve:

- Pod ad 1.):
- da je uspešno zaključil srednjo šolo tehniške ali ekonomske smeri (V. izobrazbena skupina),
 - da ima 2 leti delovnih izkušenj na ustreznih delih,
 - da ima vozniški izpit B kategorije.
- Pod ad 2.):
- da je VKV trgovski delavec tehniške ali mešane stroke (oziroma, da ima trgovsko poslovodsko šolo V. izobrazbena skupina),
 - da ima 5 let delovnih izkušenj na vodstvenih delih v trgovski poslovalnici,
 - da mu ni izrečen ukrep o prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi.
- Delo bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
- Pismene prijave, z obvezno priloženimi dokazili o izpolnjevanju objavljenih zahtev, sprejema splošna služba TDO „Savinja“ Mozirje v Mozirju 41.
- Prijave je vložiti v 15 dneh od dneva te objave.
- O rezultatu prijave na objavo bodo kandidati obveščeni najkasneje v roku 10 dni po preteku objave.

**Komisija
za medsebojna delovna razmerja**

**Gostinsko podjetje
„TURIST“
Nazarje,**

objavlja več prostih mest
za dela in naloge

KV NATAKAR
za nedoločen čas

Enosobna stanovanja zagotovljena.
Pismene vloge sprejemamo 15 dni po objavi na naslov: GP „TURIST“ Nazarje, Nazarje 2.

**ZVEZA SINDIKATOV SLOVENIJE
OBČINSKI SVET MOZIRJE**

Komisija za kadrovska in organizacijska vprašanja
pri Občinskem svetu Zveze sindikatov Mozirje

POZIVA

vse osnovne organizacije sindikata in konference osnovnih organizacij sindikata k vlaganju predlogov za podelitev

**SREBRNEGA ZNAKA
SINDIKATOV
SLOVENIJE
za I. 1984**

Srebrni znak sindikatov Slovenije se podeljuje članom sindikata za večletno prizadevano delovanje v osnovnih organizacijah Zveze sindikatov in organih sindikata pri uresničevanju delavskih interesov. Osnovnim organizacijam Zveze sindikatov pa za večletno učinkovito delovanje pri uresničevanju sindikalnih nalog.

Predlog za podelitev Srebrnega znaka posameznim članom sindikata lahko vložijo vsaka osnovna organizacija Zveze sindikatov na podlagi sklepa, ki je bil sprejet na seji izvršnega odbora osnovne organizacije, predlog za podelitev Srebrnega znaka osnovni organizaciji Zveze sindikatov pa lahko vložijo konference osnovnih organizacij Zveze sindikatov in Predsedstvo Občinskega sveta Zveze sindikatov. Srebrni znak se podeljuje vsako leto ob praznovanju 1. maja.

Predloge pošljite na Občinski svet Zveze sindikatov Mozirje najpozneje do 1. 4. 1984.

Komisija za kadrovska in organizacijska vprašanja
pri OS ZSS Mozirje

**Žirija za podeljevanje
srebrnih priznanj OF
pri Predsedstvu Občinske konference
SZDL Mozirje**

VABI

vse družbenopolitične in družbene organizacije, krajevne konference SZDL in Občinske zveze ter združenja, da podajo predloge za podelitev

**SREBRNEGA
PRIZNANJA OF
SLOVENSKEGA NARODA**

Srebrna priznanja OF se podeljujejo posameznikom za večletno neumorno delo v družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, v krajevni samoupravi in ostalih institucionalnih oblikah, s tem, da njihov doprinos pomeni bistven prispevek k uveljavljanju našega socialističnega, samoupravnega sistema. Razpis velja za največ 8 priznanj v občini, ki se bodo podelila ob 27. aprilu, obletnici ustanovitve OF slovenskega naroda.

Predlog pošljite na OK SZDL Mozirje do vključno 31. marca 1984.

OBČINSKA KONFERENCA SZDL
MOZIRJE

**MONTAŽNA GRADNJA
„SMREKA“
Gornji grad p. o.**

Komisija za delovna razmerja

Na podlagi 8. člena pravilnika o delovnih razmerjih objavlja komisija za delovna razmerja prosta dela in naloge:

1. VAROVANJE DELOVNE ORGANIZACIJE (vratar)
— 2 izvajalca
Pogoji: — zahteva se II. stopnja znanj in tečaj za vratarja, poskusna doba 60 dni, delovne izkušnje 1 mesec. Osební dohodek za zgoraj navedeno delo znaša okoli 17.000 din
2. CEPLJENJE ŽAGANEGA LESA IN PODELOVANJE OKRAJKOV NA CEPILNI TRAČNI ŽAGI
— 1 izvajalec
Pogoji: — zahteva se II. stopnja znanj lesarske usmeritve, delovne izkušnje 2 meseca, poskusno delo 30 dni. Osební dohodek za navedeno delo znaša okoli 14.000 din
3. DELA V SORTIRNICI ŽAGANEGA LESA
— 1 izvajalec
Pogoji: — zahteva se I. stopnja znanj, delovne izkušnje 1 mesec. Osební dohodek za navedeno delo znaša okoli 12.000 din
4. DELA NA SKLADIŠČU HLODOVINE
— 2 izvajalca
Pogoji: — zahteva se I. stopnja znanj, delovne izkušnje 1 mesec. Osební dohodek za navedeno delo znaša okoli 13.000 din

Delovno razmerje bo z izbranimi kandidati sklenjeno za nedoločen čas.

Rok za zbiranje prijav je 8 dni od dneva objave. Kandidati naj svoje prošnje v objavljenem roku 8 dni pošljejo na naslov: MG „SMREKA“ Gornji grad, za „Komisijo za delovna razmerja“.

Mladi pišejo**MOJA MUCA**

Moja muca
debela je kot štruca.
Po hribu se rada kotali,
mijavka in se z mano veseli.
Kadar pa pes nad njo zarenči,
je po cel dan videti več ni.

MOJCA HRIBERNIK 7. b razred
COŠ Fran Kocbek
Gornji grad

MLADA MAMICA

Pod sosedovim drevesom
mlada mamica sedi
in obleko šiva
za mrzle zimske dni.

Predno pa je zima
v vas prišla,
oblekca za hčerkico
je že sešivana bila.

ZVEZEK

Na mizi zvezek leži,
ob njem pa fantek spi.

Zvezku bilo je zelo hudo,
ker ni v njem ničesar napisano bilo.

Ker pa se je fantek zbudil,
je že v šolo zamudil,
a njegova huda mati,
mu našteje jih s copati.

KSENIJA PETEK
7. b razred
COŠ Fran Kocbek Gornji grad

ZIMA

Snežinke padajo z neba,
hladijo nas veselo,
marsikdo se že jezi,
ker prehlada se boji.

Vsepovsod že belo je,
tu in tam pa prav veselo.
Otroci vriskajo in se smeji,
sankajo se in veselijo.

Saj tu je zlato sončece,
prijazno se smehlja
in nikdar ne pozabi,
kako želimo mi si ga.

DRAGICA RIHTER 7. b
COŠ Fran Kocbek

MOJ STARI ATA

Starega ata sem imela zelo rada. Skoraj vsak dan je hodil k meni na obisk. Ko sem bila še manjša, sem večkrat šla k njemu in k stari mami. Vedno se je igral z mano in ustregel vsaki moji želji. Odraščala sem, on pa se je staral. Vedno sem si želela, da bi večno živel, a ta moja želja se mi žal ni izpolnila.

Nekega dne je šel na pregled pljuč, kjer so zdravniki ugotovili, zasedenje. Zato je moral na zdravljenje v Topolšico. Ko se je vrnil, se je dobro počutil. Bila sem vesela, da je zdrav in se bo spet igral z mano. A veselje ni trajalo dolgo, saj se je moral vrniti v zdravilišče. Postajal je vedno slabotnejši, ker se je njegova neozdravljiva bolezen širila. Niso mu mogli več pomagati. Zelo je trpel in postal suh kot trlica. Ko je bil z močmi že čisto na koncu, smo ga na njegovo željo pripeljali domov. Tri dni je bil še z nami, potem pa nas je tiho zapustil. Jokali smo, posebno pa mi vnučki, saj nas je imel najbolj rad.

Zdaj se večkrat spomnim nanj, ker mi je veliko pomenil. Čeprav je stari ata dočakal dvainsedemdeset let, kar lepo starost, smo si vsi želeli, da bi še ostal med nami.

Drugim otrokom želim, da bi njihovi stari starši doživeli visoko starost in bi se imeli z njimi tako radi, kot sva se imela midva s starim atom.

TATJANA JURJOVEC, 6. a razred
COŠ Fran Kocbek
Gornji grad

ZIMA

V vas je zopet prišla zima. Bele lahke snežinke padajo, kot da bi sanjale o sladkih medenjakih.

Ko začne snežiti, sem vesela in gledam skozi okno. Zamislil si kakor da sem jaz lahka bela snežinka, ki me otroci prosijo, naj že padem na njihovo majhno drobno dlan. Ko padem na roko, me ni nikjer več. Potem sem nevidna in lahko grem kamor hočem. Ampak meni je hudo po lepi belini in začnem se emeriti in vpiti: „Hočem v nebo! Hočem v nebo, nebo!“ Glasno kričim in prosim, a kar naenkrat se znajdem v lepi svetlo modri oddeji in si mislim, kako lepo je biti v toplem mehkem domu. Ta hip spet postanem bela snežinka, ki pada proti zemlji. Padem na bele sestrice in ostanem bela kot prej.

Iz sanjarjenja in razmišljanja me prebudi mamin glas. Samo na te sem še lahko pomislila, kako bi bilo, če bi bila bela mrzla zvezdica.

**KAKO SEM SE NAUČILA
SMUČATI**

Ko sem bila stara devet let, sem si zaželela smučati in prosila starše, da mi jih kupijo. Ta želja se mi je izpolnila. Tako sem pri devetih letih prvič stala na snegu v smučarski opremljeni.

Sprva sem bila kar na tleh. Skušala sem se pobirati, a tudi to mi ni hitro uspelo, ker sem bila še zelo nerodna. Spuščala sem se po cesti, ki ji bila rahlo nagnjena. Padla sem in se znašla sredi ceste. Ker sem se udari la, nisem mogla vstati in sem čakala, da bo kdo prišel. Pripeljal je avto in močno zavrli. Voznik mi je pomagal na noge in spravila sem se domov, da se moje smučanje ne bi hujše končalo. Bila sem trmasta in vztrajna. Dan za dnem sem uživala na cesti, padala in se pobirala, dokler nisen postala prava smučarka. Tako sem se z veliko padci le naučila smučati.

V petem razredu smo imeli šolo v naravi in izkoristila sem priložnost ter izpopolnila svoje znanje v smučanju.

Sedaj vedno komaj čakam, da zapade sneg, da se lahko veselo spuščamo po strmih vseh, ki imamo radi zimo in z njo zimski šport—smučanje.

LETONJE GELCA, 6. a razred
COŠ Fran Kocbek Gornji grad

Dvanajst dni s partizanko Nado

Bila je oblečena v svetlo zeleno uniformo in obuta v črne boksaste škornje, na svetlih kodrastih laseh pa je nosila titovko z rdečo zvezdo.

Ne glede na pogoje v katerih smo živeli, je vedno našla čas in možnost, da se je uredila.

Tako smo se pogovarjali o mnogočem in razmišljali kako bi čimprej dohiteli prihodnost, ki naj bi bila tako lepa, vesela in sončna za nas.

Iz Zarazborja smo nadaljevali pot nekaj časa po trdnatem grebenu in se kmalu spustili po strmini navzdol skozi gozd in že smo bili v Velunjskem grabnu.

Pot nas je vodila ob žuboreči Velunji. Bila je polna nemirnega grgranja in klockotanja.

Hodili smo mimo osamljenih hiš z rdeče žarečimi okni. Ustavili se nismo pri nobeni hiši. Hiteli smo dalje.

Iz Velunjskega grabna smo ubrali pot prečno v levo skozi ozek

gozdni pas in brez posebnih presenečenj prišli v Mislinjsko dolino.

V zgodnjih jutranjih urah smo pri Sp. Dovžah prečkali glavno cesto. Zaradi varnega prehoda bataljona smo postavili zasedi. Nadaljevali smo pot proti Zg. Dovžam oz. proti vzhodu Pohorja.

Čeprav je bila večkrat utrujena in lačna ni nikoli ugovarjala, ali pa kazala nejevoljo. Vedno je bila pripravljena pomagati drugim. Bila je družabna, prisrčna in vedno prijateljsko razpoložena.

Njeno prvo vprašanje, ki mi ga je zastavila tisto jutro je bilo, od kod poznam tako dobro v tem kraju kolovoze, pota in druge steze po katerih je bataljon hitel na Pohorje.

Povedal sem ji, da sem doma iz te doline in, da je bila že v moji rojstni vasi, ko smo se vračali z II. bataljonom Šlandrove brigade iz Nazarij, kjer smo bili v akciji pred nekaj tedni.

Popravila si je lase, ki so ji preveč silili na oči, se nasmehnila in nadaljevala. Ne veš Aki kako rada se vračam z mislimi v kraj kjer sem shodila in v kraj, kjer sem preživela otroška leta, da vsaj malo pobrskam po najlepših sanjah tistih časov.

V tem taborišču mi je prvokrat omenila Dragota. Dejala je: „Da je zelo privlačen to sem vedela v trenutku, ko sem ga prvič zagledala. Že tedaj, ko še nič nisem vedela o njem mi je bil všeč. Zdaj, ko pa malo več vem o njem, mi je pa še bolj všeč!“ Kmalu potem pa je bil zajtrk in zbor bataljona za odhod.

Naša II. četa je šla naprej v kolono. Tudi predhodnica je bila iz naše čete.

Tako je bataljon v zgodnjih jutranjih urah razvrščen v kolono krenil po sečnem kolovozu v smeri Borsečke kmetije oz. Mozirskih planin.

Pri prvem počitku je Nada, ki je preje pešačila v sredini kolone pri-

hitela na čelo kolone. Prisedla je k meni, položila roke na puško mitraljez, ki sem ga držal na kolenih, me pogledala in me vprašala, če bi kadili? Seveda bi, če bi le kaj imela, sem dejal. Pobrskala je po trobici v kateri je nosila sanitetni material in mi ponudila cigareto. Pokadila sva jo z drznim mitraljezom Koprivnikar Jožetom-Brunotom, kateremu sem pomagal nositi mitraljez. Med tem pa je komandant bataljona Bogdan že dal povelje, da nadaljujemo pot.

Šli smo po stezi, ki se je vijugala skozi bukove, kot bi hoteli obiti Bursečko domačijo. Ker smo vedeli, da so nam naklonjeni smo se pa odločili, da smo se oglasili pri njih. Glavnina bataljona je ostala v koloni na poti.

Bursečnikovi so nam dali nekaj hrane. Potem smo jih pa še pregovorili, da so nam dali njihovo najljubšo žival oslička.

(Nadaljevanje)

Prvi slovenski kolesarski klub je bil v Mozirju. Takole so se nekoč slikali.

Veterinarsko dežurstvo

20. 2. do 26. 2. Lešnik Marjan, dipl. vet. Ljubija, tel. 831-017
27. 2. do 4. 3. Zagožen Drago, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-179
5. 3. do 11. 3. Krlj Ciril, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-112
12. 3. do 18. 3. Lešnik Marjan, dipl. vet. Ljubija, tel. 831-017
19. 3. do 25. 3. Zagožen Drago, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-179

Kino Mozirje v marcu

1. Pripravite robčke — drama — francosko-belgijski film
3. 4. Kje se bomo ljubili? — komedija — zah. nemški
6. Svet seksa — ameriški film
8. Moj očka za določen čas — komedija — jugoslovanski film
10. 11. NEKAJ VMES — ljubezenska drama — jugoslovanski film
13. Edini moški na svetu — erotična komedija — ameriški film
15. Boj na požiralniku — drama — slovenski film
17. 18. GOLJUFIVA IGRA — kriminalka — ameriški film
20. ŠEST TEDNOV — drama — ameriški film
22. UČENKE MADAM OLGE — španski PREPOVEDAN OGLED MLADINI DO 15. LET!
24. 25. VBOD Z NOŽEM — triler — ameriški film
27. NOSTRADAMUS — ČLOVEK, KI JE VIDEL BODOČNOST — igrano-dok. ameriški film
29. 36 CELIC SHAOLINA — akcijski film — Hong Kong
31. 1/4 IMPERIJ UDARI NAZAJ — znanst.-fant. film — ameriški

Kino Ljubno v marcu

- 3.-4. marca Letovanje na Ibici, nemški film, komedija
7. 3. Nekoč v Parizu, ameriški film, ljubezenska drama
- 10.-11. marca Rdeči Boogie, slovenski film,
13. 3. Spom s svojim ubjalcem, nemško-francoski, kriminalka,
- 17.-18. marca Varuh divjine, ameriški film,
18. 3. Boško Buha, domači film
20. 3. Na svidenje v naslednji vojni, domači film
- 24.-25. marca Beg na divji zahod, vestern,
25. 3. Riki, Tiki, Tavi, mladinski film,
27. 3. Naslov filma bo javljen v reklamnih omaricah.
- 31.-1.4. Vojna Apačev, vestern.

Novosti v matični knjižnici

I. MLADINSKA LITERATURA: Zidar, P.: Lev Pink, Knjige iz zbirke Čebelica: Zgodba o učilnici, Poredni medvedek, Barbarin dežnik

II. LEPOSLOVJE: Bevk: Korozor, Rölvaag: Velikani zemlje,

Verne: Plavajoči otok, Prežihov V.: Odrinjenci, Vipotnik: Oj ta mlinar, Glavan: Pomladna jesen (povest Kmečkega glasu), Ramirez: Si se ustrašil krvi?, Waugh: Begunca, Ragosta: Hiša na Curtinovi ulici, Zbrano delo Z. Greya (v srbohrvaščini)

Matična kronika za januar

POROKE: Bele Danijel, star 32 let, strojni tehnik iz Ljubije in Kašič Metka, stara 34 let, učiteljica iz Maribora; Rihter Jože, star 23 let, natakari iz Gornjega grada in Rihter Erna, stara 20 let, prodajalka iz Tiroseka; Krumpačnik Anton, star 28 let, kmet iz Savine in Podlesnik Jožefa, stara 22 let, delavka iz Tera; Podlesnik Karel, star 26 let, strojni tehnik iz Tera in Terbovšek Marija, stara 19 let, konfektionarka iz Florjana pri G. gradu; Jurak Maksimiljan, star 27 let, ključavničar iz Prihove in Semprimoznik Jožica, stara 19 let, kuharica iz Homec Brda.

SMRTI: Supin Kristina, stara 61 let, gospodinja iz Luč, Robnik Pavel, star 79 let, upokojenec iz Luč, Dešman Pelagija, stara 81 let, gospodinja iz Raduhe, Koren Cirila, stara 83 let, km. upokojenka iz Rečice, Jeraj Matija, star 75 let, upokojeno iz Varpolja, Beyc Angela, stara 85 let, soc. podpiranka iz Gornjega grada, Presečnik Antonija, stara 82 let, upokojenka iz Gornjega grada, Mermal Franc, star 84 let, upokojenec iz Gornjega grada, Cajner Ana, stara 80 let, gospodinja iz Šmartna/D, Hren Franja, stara 62 let, upokojenka iz Nazarij, Brinovšek Amalija, stara 72 let, upokojenka iz Ljubije, Vivoda Jozefa, stara 81 let, upokojenka iz Mozirja, Jakšič Anton, star 50 let, inv. upokojenec iz Mozirja, Dobrišek Janez, star 86 let, upokojenec iz Brezja, Pečnik Janez, star 78 let, upokojenec iz Ljubije, Raztočnik Janez, star 80 let, upokojenec iz Radegunde, France Stanislav,

star 72 let, upokojenec iz Ljubije, Hlačun Anton, star 47 let, kmetovalec iz Ljubije, Jevšnik Jože, star 76 let, preužitkar iz Šmihela, Terbovšek Ana, stara 41 let, delavka iz Radmirja, Dešman Anton, star 86 let, upokojenec iz Primoža, Kumprej Janez, star 80 let, upokojenec iz Tera, Kopašar Franciška, stara 80 let, upokojenka iz Primoža, Bele Ivan, star 70 let, upokojenec iz Dobletine

NOVICE

„Savinjske novice“ izhajajo mesečno - Izdaja SZDL občine Mozirje - Urejuje uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Aleksander Videčnik - Fotografška priprava Ciril Sem - Uredništvo in uprava: Mozirje 175, telefon: (063) 831-609 - Zlro račun pri SDK ekspozitura Mozirje, številka:

52810-637-55424 - Savinjske novice, glasilo SO Mozirje - Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 10. v mesecu - Stavek, filmi in prelom DITC, tozd Grafika Novo mesto - Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani - Po mnenju IS SRS, Sekretariata za Informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.

Okrogle iz doline

Matevz Golob, ki je kar 40 et služil pri Riherju in je umrl eta 1947 je vedel povedati kako so v Rakovem peklu odkrili zlato in kako si je lahkoverne privoščil neki znanstvenik, ki se je izdajal za takšnega, v resnici pa je bil pustolovec.

V Rakovem je zijalka, kjer je najti svetleče kamenje (sve-

Kako so v Podvolovljeku našli zlato

tlico, op. A. V.) še danes. Lastnica tega zemljišča in seveda tudi zijalke je bila tiste čase Mica Rakovca, kot so ji rekli. Povsod se je hvalila, da ima na svojem svetu zlato. Kmalu je za to zvedel neki nepridiprav, ki se je nekega dne pojavil ves lepo oblečen in na zunaj pravi „gospod“ na Rakovem in se predstavil kot geolog. Dejal je, da dela v Ljubljani in da so tam zvedeli za zlato v zijalki. Če bi Rakovca dovolila, bi on raziskal jamo, pozneje pa bi lahko rudo koristili. Gospodar ga je peljal v zijalko, kjer je „geolog“ obrazložil postopek za znanstveno raziskavo zlata, oziroma rude. Treba da bo precej denarja, ki ga bo moral položiti na rudo, da bi na ta način odkril, koliko je zlata v njej. Domači so seveda denar dali, „geolog“ pa ga je pridno polagal na rudo, vendar ga je bilo vsak dan premalo, da bise učinek pokazal. Da bi mu res

verjeli, se je znanstvenik obnašal zelo verno, saj je ob večerih celo z družino molil rožni venec. Skratka, naredil je vse, da bi mu zaupali. Po nekaj dnevih je zagotovil Rakovci, da je uspeh zagotovljen, zlato pa bi si potem delili njegova ustanova in lastniki zijalke. Denar je vsak dan vračal, češ da je ta njihov, tudi to je prepričalo ljudi, da gre za solidnega gospoda. Končno je odkril zbrani družini, da ima njegovo podjetje v okolici Sarajeva še podoben rudnik in da bi kazalo v njega vložiti denar, ker bi ga potem skupaj koristili. Denar so zbrali celo med sosedi, oče Matevza Goloba je dal 200 goldinarjev (veliko denarja op. A. V.). Znanstvenik je vzal denar, ga zavil in zahteval, da kdo od zaupnih ljudi potuje z njim, tako bi se lahko prepričali, da misli resno. Sosed Jošk Sunčnik je krenil torej na dolgo pot. Ves čas je

nosil zavitek z denarjem. V neki gostilni blizu Sarajeva pa je moral Jošk tja kamor gre tudi cesar peš in med tem mu je „geolog“ zamenjal zavitek in izginil. Jošk ni takoj opazil prevare, saj je menil, da je zavitek z denarjem na mizi. Ko pa znanstvenika le ni bilo, ga je odprl in v njem zagledal le prazen papir. Prevaro je naznanil oblasti, ki pa ni jemala stvari resno. Ostal je brez denarja in možnosti za povratek. Kaj mu je preostalo drugega, kot da krene na dolgo pot peš. Med potjo je kje kaj delal, da si je prislužil za hrano in po več kot mesec dni potovanja, se je vrnil domov, kjer so vsi žalovali za izginulim Joškom. Ko so zgodbo zaupali kaplanu Golobu iz Luč, je ta pojasnil, da gre za prevaro in jih okrcal, češ, zakaj niste prej našli poti do mene...

Zgodbo povedal Alojz Plaznik iz Podveže, zapisal A. V.

Rasto Pustoslemšek (1875 — 1960)

Časnikar in politik Rasto Pustoslemšek se je rodil 26. maja 1875 v Lučah. V celjsko Domovino in še nekatere časopise je pisal že kot gimnazijec (gimnazijo je obiskoval v Celju), med študijem prava v Gradcu pa v dunajski list Der Süden (Jug) in zlasti v Slovenski narod, v njegovo uredništvo je stopil leta 1903 (potem ko je pustil študij) kot pisec uvodnikov in poročevalcev za slovenske in južnoslovenske dežele.

Septembra 1904 je bil v Beogradu na prvi jugoslovanski umetniški razstavi, na kongresu jugoslovanskih združenj in na jugoslovanskem vsedijaškem kongresu. (Vedeti je treba, da je bilo to 14 let pred ustanovitvijo jugoslovanske države).

Na pobudo predsednika Zveze slovenskih novinarjev je marca 1905 (skupaj s Franom Govekarjem) ustanovil Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev, ki se je dva meseca pozneje — po pristopu k Zvezi — udeležilo slovenskega novinarskega kongresa v Opatiji, kjer je bil Pustoslemšek izvoljen v osrednji odbor.

Avgusta 1906 je vodil Slovenca na drugo jugoslovansko umetniško razstavo in prvi kongres jugoslovanskih književnikov in novinarjev v Sofiji. Zanimanje za jugoslovanske dežele je večal s poljubnimi predavanji ljubljanskega prosvetnega društva Akademija, katerega predsednik je bil v letih 1913—14.

Ob 400-letnici rojstva Primoža Trubarja (1908) je v Slovenskem narodu objavil o

njem vrsto podlistkov (ki jih je pozneje izdal tudi v posebni publikaciji) ter organiziral slovensko polaganje temeljnega kamna za Trubarjev spomenik.

Hkrati je bil v Sloveniji kongres slovanskih novinarjev, ki je zelo pospešil zanimanje za Slovence v slovenskem tisku, kar se je pokazalo ob septembrskih dogodkih leta 1908. (Tedaj so v Ptujju Nemci napadli Slovence, ki so hoteli manifestirati, da stoji Ptuj na slovenskih tleh. V odgovor na ta napad je prišlo v Ljubljani do velikih protestnih demonstracij, razbijanja šip na nemških lokalih, snemanja nemških napisov in drugih nastopov, v katerih so se združile množice Slovencev.) Napredni inoskovski dnevnik Russkoe slovo (Ruska beseda) je pridobil Pustoslemška za svojega dopisnika, kar je ostal šest let.

Jeseni 1910 je Pustoslemšek organiziral koncert pevskega društva Ljubljanski zvon v Beogradu in ob tej priložnosti napisal kratek kazipot po Beogradu, ki je prvi v slovenskem jeziku. Leta 1912 je prišel na listi Narodne napredne stranke v Ljubljani občinski svet, v katerem je ostal vse do leta 1921.

V letih 1911—12 je Pustoslemšek ponovno prepotoval ves Balkan. S takrat nabranimi informacijami je v Slovenskem narodu že v začetku septembra 1912 napovedal, da bo v začetku oktobra izbruhnila vojna balkanskih krščanskih držav s Turčijo (in je 8. oktobra res — poznamo jo pod imenom prva balkanska

vojna). Sodeloval je pri ustanovitvi odbora za nabiranje darov za Rdeči križ balkanskih držav (oktobra 1912) in prevzel v odboru mesto prvega tajnika.

Junija 1913 je bil izvoljen za odbornika Slovenskega kluba v Ljubljani, ki naj bi pošiljal slovenske učitelje in koloniste v novoosvojenih krajih na Balkanu. Avstrijske oblasti pa so klub že čez pol leta razpustile.

Ob izburhu prve svetovne vojne je bil Pustoslemšek kot rusofil in srbofil postavljen pod policijsko nadzorstvo (avgusta 1914), nazadnje je bil zaprt na ljubljanskem gradu (maja 1915), nato pa interniran v več taboriščih. Januarja 1917 so ga uvrstili v vojaško službo, na Dunaju so ga postavili pred vojaško sodišče in ga nato poslali na galijsko fronto, od koder se je novembra 1918 vrnil v Ljubljano.

Leta 1919 je postal glavni urednik Slovenskega naroda, kar je ostal do aprila 1925, a je pri Slovenskem narodu in Jutru kot ravnatelj sodeloval do svoje upokojitve leta 1941.

Po razpadu Avstro-Ogrske je nadaljeval delo za zблиžanje Slovencev z ostalimi slovanskimi narodi. Leta 1921 je bil med ustanovitelji Jugoslovansko-češkoslovaške lige v Ljubljani in jo v letih 1931-34 vodil kot predsednik.

Leta 1926 je kot soustanovitelj postal predsednik Vodnikove družbe, kar je ostal ves čas do leta 1945. Ob potresu v Bolgariji leta 1928 je zbral denar in ga osebno razdelil prizadetim. Leta 1934 je ustanovil v